OBSAH VZDELÁVANIA

PRE 10. ROČNÍK

PRE ŽIAKOV SO STREDNÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA

Variant B

Školský vzdelávací program pre 10. ročník ŠZŠ

Rámcový učebný plán pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom slovenským (variant B)

Vzdelávacia oblasť	Predmet	ŠVP počet hodín	ŠkVP počet hodín	Spolu
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	3	1	**4**
	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti	2	1	**3**
	Rozvíjanie grafomotorických zručností			
Matematika a práca s informáciami	Matematika	3	2	**5**
	Informatika	1		**1**
Človek a príroda	Vecné učenie	3		**3**
Človek a hodnoty	Etická výchova	1		**1**
	Náboženská výchova			
	Náboženstvo			
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	5		**5**
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1		**1**
	Výtvarná výchova	1		**1**
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2		**2**
Spolu povinná časť		22		
Voliteľné hodiny			4	
SPOLU: povinná časť + voliteľné hodiny				**26**

Učebné osnovy	
Názov predmetu	**Slovenský jazyk a literatúra**
Časový rozsah výučby	4 hodiny týždenne, spolu 152 vyučovacích hodín
Ročník	desiaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra je vo výchovno-vzdelávacom procese žiakov so streným stupňom mentálneho postihnutia jedným z kľúčových. Prostredníctvom rozvíjania materinského jazyka v ústnej a písomnej forme u žiakov cielene budujeme zručnosti potrebné na získavanie informácií a na ich výmenu v sociálnom kontakte, čo má výrazný podiel na celkovej socializácii dieťaťa.

Vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra pozostáva zo zložiek čítanie a literárna výchova, písanie a sloh.

Čítanie a literárna výchova

Požiadavky v súvislosti s nácvikom techniky čítania, čítania s porozumením, reprodukcie obsahu textu u žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia nie je možné zovšeobecniť. Nie je teda možné ani vyžadovať detailné dodržiavanie obsahu vzdelávania určeného pre jednotlivé ročníky. Je potrebné počítať s tým, že jednotliví žiaci môžu prejaviť taký záujem o čítanie, že pomerne ľahko zvládnu jeho techniku a iní, napriek priaznivejšej mentálnej kapacite, nebudú nebudú postupovať očakávaným tempom. V takých prípadoch učiteľ hľadá iný spôsob práce so žiakom, pričom však dosahovanie iných cieľov, vrátane obsahu učiva, dokáže patrične odôvodniť.

Nie je záväzné učiť žiaka všetky tvary písmen veľkej a malej, tlačenej a písanej abecedy, pripúšťa sa nácvik čítania aj zápisu iba tvarov písmen veľkej tlačenej abecedy, treba však pamätať na neskorší obmedzený výber textov na čítanie – (malé tlačené písmená).

V prípade, že žiak je schopný pracovať s viacerými tvarmi písma, možno mu pri preberaní každého písmena pridať aj tvar malého tlačeného, veľkého písaného a malého písaného písmena.

Pri výučbe čítania sa môže stať, že úroveň techniky čítania u žiaka presiahne úroveň jeho intelektuálneho a rečového vývinu a nebude v súlade s úrovňou chápania čítaného textu.

Okrem textov na čítanie je preto potrebné takmer vždy využívať aj ilustrácie znázorňujúce kľúčové slová (osoba, zviera, vec, jav, činnosť, farby, výraz tváre a pod.) alebo skutočné predmety, resp. predvádzanie činností.

Pri nácviku pozornosti žiaka a tých zručností, ktoré predchádzajú učeniu čítať, ale aj pri samotnom vyučovaní čítania dbáme na to, aby sme ho upútali témami jemu blízkymi, ktorých použitie môžu slúžiť ako motivácia, resp. odmena.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Slovenský jazyk a literatúra	3	1	4

Ciele:

- vedieť opísať a prepísať ľahký text so správnou diakritikou
- utvrdiť správne písanie predložky a spojky
- vedieť opísať jednoduchý pracovný postup
- naučiť sa čítať a pochopiť návody s obrázkami
- naučiť sa (bez/s pomocou) reprodukovať dej krátkeho príbehu
- dramatizovať jednoduchý krátky príbeh
- vedieť napísať adresu a krátky text na pohľadnicu
- zvládnuť základné pravidlá ústnej komunikácie v spoločenskom styku

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Čítanie a literárna výchova Počet hodín: 76	Čítanie jednoduchých náučných a umeleckých textov s porozumením, orientácia v texte, reprodukovanie jeho obsahu. Čítanie detských kníh, časopisov, komiksov a encyklopédií. Recitácia, dramatizácia rozprávky a jednoduchého príbehu. Čítanie jednoduchých návodov s obrázkami. Tiché čítanie.
Sloh Počet hodín: 38	Ústny a písomný opis jednoduchého pracovného postupu. Ústne a písomné osvojenie vykania a jeho jednotlivých tvarov. Vyplnenie peňažnej poukážky, sprievodky na balík, krátkeho dotazníka s pomocou/bez pomoci. Ústne a písomné precvičovanie foriem spoločenského styku. Rozprávanie podľa pripravenej osnovy, podľa série obrázkov. Vyjadrovanie vlastných citových zážitkov primeraným spôsobom.
Písanie Počet hodín: 38	Utvrdenie písania predložky a spojky ako samostatného slova. Upevňovanie písania čísloviek. Opisovanie a prepisovanie ľahkého textu so správnou diakritikou. Písanie jednoduchých viet podľa diktátu.
Spolu: 152 hodín	

Proces

Vyučovacie hodiny orientujeme na praktické využívanie čitateľských zručností, na čítanie s porozumením, na orientáciu v texte a reprodukciu krátkeho textu, čítanie informácií na zakúpenom tovare, na čitateľný písomný prejav. Pri precvičovaní foriem spoločenského styku sa zameriavame aj na správne vyplňovanie adresy na formulári, na písanie adresy a krátkeho textu na pohľadnicu k sviatku alebo Vianociam. Prostredníctvom didaktických a spoločenských hier precvičujeme krátku spoločenskú konverzáciu s uplatňovaním princípov slušného správania.

Medzipredmetové vzťahy:

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti, rozvoj grafomotorických zručností.

Stratégie vyučovania:

Okrem textov na čítanie je potrebné využívať ilustrácie znázorňujúce kľúčové slová, alebo skutočné predmety.
Je vhodné používať tieto metódy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika),
- slovné metódy (rozprávanie, rozhovor),
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí.

Z organizačných foriem sa sústredíme na frontálnu, skupinovú (v podobe didaktických hier) a individuálnu prácu so žiakmi. Počas celého roka venujeme starostlivosť zvukovej stránke hovorených prejavov žiakov.

Učebné zdroje:

Čítanka, Odborná literatúra – metodika, Odborné časopisy, Pracovné zošity, pracovné listy vytvorené učiteľom, Internet, detská literatúra, IKT a výučbové programy

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	**Rozvíjanie komunikačnej schopnosti**
Časový rozsah výučby	3 hodiny týždenne, spolu 114 vyučovacích hodín
Ročník	desiaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet rozvíjanie komunikačnej schopnosti (ďalej aj „RKS“) je určený pre všetkých žiakov s mentálnym postihnutím. V klinickom obraze mentálnej retardácie sa vyskytujú sprievodné prejavy v neuro-psychickom vývine, vo vývine motoriky, psychiky, citov, vôle a najmä v oblasti komunikácie a reči.
Komunikačná schopnosť je komplexná schopnosť človeka vedome a podľa patričných noriem používať jazyk ako systém znakov a symbolov v celej jeho komplexnosti a vo všetkých jeho formách a to za účelom realizovania určitého komunikačného zámeru.
Komplexnosť znamená, že táto schopnosť zahŕňa všetky jazykové roviny (foneticko-fonologickú, lexikálno-sémantickú, morfologicko-syntaktickú, pragmatickú); pokiaľ ide o formy, komunikačná schopnosť zahŕňa všetky spôsoby komunikovania (napríklad hovorený, grafický, neverbálny spôsob komunikácie). Preto je obsah predmetu RKS zameraný na všetky roviny jazyka a všetky formy komunikácie.
Narušená komunikačná schopnosť detí s mentálnym postihnutím má špecifickú etiológiu, symptomatológiu aj metódy intervencie. (Lechta - Matuška, 1995) U detí s mentálnym postihnutím býva zvyčajne vývin reči oneskorený alebo obmedzený.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Rozvíjanie komunikačnej schopnosti	2	1	3

Ciele:

- stimulovať komunikáciu žiaka v sociálnej interakcii
- rozvíjať sluchovú diferenciačnú schopnosť
- rozvíjať porozumenie reči
- podporovať spontánne vyjadrovanie potrieb, pocitov a názorov žiaka
- rozvíjať verbálnu i neverbálnu formu komunikácie žiaka

Podľa individuálneho stavu/úrovne komunikačnej schopnosti žiaka stimulujeme a rozvíjame nasledovné oblasti:

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Pragmatická rovina jazyka	
Porozumenie reči Počet hodín: 5	Komentovanie „tu a teraz“. Komentovaním všetkých činností a pomenovávaním predmetov rozvíjame porozumenie pojmov a ich vzájomných súvislostí. Postupujeme od poznávania skutočných predmetov a javov k obrázkom a porozumeniu pojmov. Kategorizovanie pojmov podľa daných kritérií. Vykonávanie činností podľa komentovania a porozumenia obsahu prehovoru komunikačného partnera.
Rozvíjanie expresívnej reči Počet hodín: 5	Námetové hry, pri ktorých žiak môže komentovať svoju činnosť - hlasné komentovanie činnosti alebo spoločné komentovanie s pomocou učiteľky. Pri hrách sa odporúča používať názorné skutočné predmety, ich miniatúry alebo primerané ilustrácie a obrázky. Nehovoriaci žiaci komentujú s pomocou posunkov grafických znakov alebo iným náhradným komunikačným prostriedkom. Vytváranie situácií z bežného života tak, aby ich mohli žiaci lepšie pochopiť a komentovať („zažiť ich“) a tým si upevňovať slovnú zásobu. Jednoduché aktívne pomenovávanie predmetov a dejov v prostredí školy a rodiny, jednoduché komentovanie vykonávaných alebo prebiehajúcich činností a situácií. Tvorenie jednoslovných a dvojslovných viet, slovných pomenovaní.
Rozhovor Počet hodín: 10	Jednoduchý rozhovor, striedanie role s komunikačným partnerom. Začiatok a ukončenie rozhovoru. Výber a udržanie témy rozhovoru. Výber komunikačných prostriedkov primeraných situácii a komunikačnému partnerovi. Odpoveď na otázku, kladenie otázok. Modelové hry, dramatizácia.
Lexikálno-sémantická rovina jazyka	
Rozvoj slovnej zásoby	Pomenovávanie skutočných predmetov a javov alebo obrázkov. Kategorizovanie pojmov podľa významu s názornými príkladmi a bez nich. (Pri pomenovávaní zároveň ukazujeme na predmet alebo zároveň vykonávame pohyb a pod.) Rozlišovanie a porovnávanie významovo podobných a protikladných pojmov. (Názorne: reč v spojení so zrakovým alebo taktilným vnemom a pod.)

Počet hodín: 10	Zovšeobecňovanie pojmov. Kľúčové slová. Upevňovanie významu pojmov a súvislostí zážitkovou formou.
Morfologicko-syntaktická rovina jazyka	
Syntaktické a morfologické pravidlá, rozvoj jazykového citu Počet hodín: 10	Nácvik ohýbania slov. Nácvik predložkových väzieb a analógie primerane schopnostiam žiaka s pomocou, názorným a zážitkovým spôsobom. Maľované čítanie. Doplňovanie a opakovanie viet. Odvodzovanie slov. Tvorba viet a súvetí. Rozvoj porozumenia reči.
Foneticko-fonologická rovina jazyka	
Rozvíjanie sluchovej diferenciačnej schopnosti Počet hodín: 10	Rozlišovanie zvukov reči, rytmizovanie slabík. Hry so zmenami melódie a tempa reči. Rozlišovanie prvej hlásky v slove. Rozlišovanie dĺžky hlások a slabík. Cvičenia zamerané na rozvíjanie pohyblivosti hovoridiel, koordináciu pohybov a správnu výslovnosť.
Rozvíjanie rozprávačských schopností (naratív)	
Rozprávanie Počet hodín: 10	Pozorovanie osôb a udalostí v okolí, uvažovanie o nich aj mimo ich bezprostredného vnímania. Jednoduché rozprávanie zážitku podľa osnovy, rozprávanie podľa obrázkov, vnímanie časovej následnosti a súvislostí udalostí. Práca s detskými ilustrovanými knihami, leporelami, obrázkami.
Rozvíjanie iných schopností spojených s komunikáciou	
Rozvoj taktilného a kinestetického vnímania Počet hodín: 2	Poznávanie predmetov a povrchov hmatom, rozvíjanie diferenciačných schopností. Rozvíjanie vnímania vlastných pohybov.
Sluchová a zraková gnózia (vnímanie, diferenciácia, pamäť). Počet hodín: 6	Poznávanie rôznych zvukov, rozlišovanie ich kvality, intenzity, smeru. Poznávanie melódie a rytmu. Cvičenia na zapamätanie melódie a rytmu, riekanky, radu slov, vety a pod. Vnímanie a diferencovanie viditeľných znakov predmetov, osôb a udalostí, vnímanie viditeľných zmien. Cvičenia na rozvíjanie zrakovej pamäti. Cvičenia zrakovej analýzy a syntézy. Rozvíjanie poznávacích procesov: zachovanie, priraďovanie, zoraďovanie, triedenie – kategorizácia Rozvíjanie pamäti (akusticko-verbálna a zraková, pracovná pamäť)

Priestorová orientácia a orientácia v čase Počet hodín: 2	Cvičenia pravo-ľavej orientácie (telesná schéma, rovinná orientácia Serialita (nácvik sekvencií, postupnosti) Intermodalita (audiovizuálny vzťah)
Rozvoj motorických schopností Počet hodín: 6	Rozvíjanie oromotoriky, vizuomotoriky, jemnej a hrubej motoriky, grafomotoriky, fonograforytmiky.
Rozvoj čitateľskej a pisateľskej schopnosti Počet hodín: 38	Rozvíjanie schopnosti diferencovať zvuky reči (slabiky, hlásky a ich dĺžku) hrovou formou. Diferencovanie obrázkov, symbolov alebo znakov. Schematické znázornenie slov. Rytmizovanie riekaniek a detských pesničiek. Rozvíjanie schopnosti orientácie v priestore a v rovine (chápanie a vyjadrenie polohy predmetu hore, dolu, v prostriedku; sledovanie a ukladanie prvkov v rade zľava doprava). Obrázkové (maľované) čítanie.
Spolu: 114 hodín	

Proces:

Žiakovi je potrebné umožniť komunikovať takou formou, pre akú má zachované schopnosti a tieto v komunikácii stimulovať a rozvíjať. Rozvíjanie komunikačnej schopnosti sa prelína celým vyučovacím procesom a zároveň témy preberané v predmete RKS by mali byť v súlade s témami preberanými najmä v predmete Slovenský jazyk a literatúra a Vecné učenie. Na hodine RKS sa učiteľ má so žiakmi zamerať na porozumenie pojmov a súvislostí a precvičovanie ich používania v komunikácii. Vhodnou formou aktivít je cielené vytváranie komunikačných situácií. Túto formu vyučovania možno realizovať na vyučovacej hodine alebo v bloku, v priestoroch triedy alebo v prirodzenom prostredí, ktoré súvisí s komunikačným obsahom alebo témou. Odporúčame rozširovať vytváranie komunikačných situácií a okruh komunikačných partnerov aj do prostredia mimo školy a rodiny, napr. komunikácia v obchode, na pošte, na stanici a pod.
U žiakov, ktorých hovorená reč je nezrozumiteľná alebo sú úplne nehovoriaci, zaraďujeme prvky alternatívnej a augumentatívnej komunikácie (AAK).

Medzipredmetové vzťahy:

Formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci predmetov (vecné učenie, výtvarná výchova, rozvíjanie sociálnych zručností, pracovné vyučovanie).

Stratégie vyučovania:

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti je založené na porozumení pojmov a súvislostí a na ich precvičovaní a používaní v komunikácii.
Vhodné je používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:
-motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
-slovné metódy (vysvetľovania rozhovoru)
-metódy samostatnej práce
-metódy opakovania a precvičovania
-demonštračné metódy
-metóda viacnásobného opakovania
-zmiešané formy vyučovania napríklad skupinová

Vyučovacie hodiny rozvíjania komunikačných schopností by mali pripraviť žiaka na zvládnutie komunikácie a porozumenia.

Učebné zdroje:

Učebnice SJ a čítanky ročníkov 1-4, knihy riekaniek, leporelá, Ondrejovič : Pravidlá slovenského pravopisu, články a texty, ukážky z literárnych diel, texty z populárnej literatúry, námetové hry.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	**Matematika**
Časový rozsah výučby	5 hodiny týždenne, spolu 190 vyučovacích hodín
Ročník	desiaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Žiak získava prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu dokázal v živote prirodzene aplikovať.
Ciele predmetu matematika sú kladené tak, aby bol obsah a proces vzdelávania orientovaný na žiaka, aby prostredníctvom individuálneho, názorného prístupu pôsobili na pozitívny kognitívny rozvoj a v konečnom dôsledku aj na rozvoj celej osobnosti žiaka.
Hranice obsahu učiva jednotlivých ročníkov nesmú byť prekážkou pre efektívne vzdelávanie žiaka. Časová potreba a množstvo obsahu učiva sa prispôsobuje individuálnym schopnostiam žiaka. Dôležitý je výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok a vhodné učebné prostredie.
Učivo musí byť prezentované takými formami a metódami, ktoré sú pre daného žiaka najprijateľnejšie. Nie je podstatné to, aby si žiak osvojil čo najväčšie množstvo učiva, ale aby osvojené učivo vedel v čo najväčšej miere využívať v praktickom živote.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Matematika	3	2	5

Ciele:

- vedieť čítať a písať čísla v obore do 100
- vedieť písomne pričítať a odčítať jednociferné číslo od dvojciferného v obore do 100 s prechodom cez základ 10 alebo pomocou kalkulačky
- vedieť počítať do 1000 po stovkách
- vedieť používať jednoduchú kalkulačku pri výpočtoch v obore do 1000
- poznať základné jednotky dĺžky, hmotnosti, objemu a času
- zvládnuť počtové výkony s peniazmi

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Numerácia prirodzených čísel v obore do 1000 Počet hodín: 110	Písomné sčítanie a odčítanie jednociferného a dvojciferného čísla s prechodom cez základ 10 v obore do 100 (alebo s pomocou kalkulačky). Numerácia do 1 000 : počítanie po stovkách, čítanie a písanie číslic, usporiadanie čísel, číselná os, porovnávanie čísel, zápis pomocou znakov =, <, >. Sčítanie a odčítanie násobkov 100 v obore do 1 000. Riešenie praktických príkladov a jednoduchých slovných úloh z praxe.
Jednotky dĺžky Počet hodín: 15	Poznávanie ďalších jednotiek dĺžky (milimeter, kilometer) a ich využitie v praxi. Praktické meranie dĺžky.
Jednotky hmotnosti Počet hodín: 15	Poznávanie ďalších jednotiek hmotnosti (gram, tona) a ich využitie v praxi. Praktické meranie hmotnosti.
Jednotky času Počet hodín: 15	Poznávanie ďalšej jednotky času (minúta) a jej využití v praxi, čítanie digitálneho zápisu času. Praktické meranie času.
Manipulácia s peniazmi Počet hodín: 20	Počtové výkony s peniazmi.
Geometrické tvary Počet hodín: 15	Upevnenie geometrického učiva o rovinných a priestorových útvaroch.
Spolu: 190 hodín	

Proces:

Zameriavame sa na praktické meranie dĺžky, hmotnosti, objemu a času. Žiakom vysvetlíme, kde sa môžu stretnúť s pojmami milimeter, kilometer, gram, tona. Prakticky s nimi precvičujeme používanie budíka a digitálnych hodín. Počtové výkony s peniazmi uplatňujeme pri slovných úlohách s použitím platidiel a pri praktickom riešení príkladov pri nakupovaní.

Medzipredmetové vzťahy:

Informatika, rozvíjanie komunikačnej schopnosti

Stratégia vyučovania:

Pri vyučovaní matematiky je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:
- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, beseda, dramatizácia)
- metódy samostatnej práce (samostatná práca s knihou, pracovným listom, obrázkovým materiálom)
- inscenačné metódy
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí.

Z organizačných foriem sa sústredíme na frontálnu, skupinovú (v podobe didaktických hier) a individuálnu prácu so žiakmi, v menšej miere párovú prácu ako predprípravu skupinovej práce. Počas celého roka venujeme starostlivosť zvukovej stránke hovorených prejavov žiakov.

Učebné zdroje:

L. Mališková: Matematika pre 5. ročník špeciálnych základných škôl.
L. Mališková: Matematika pre 5. ročník špeciálnych základných škôl, pracovný zošit, encyklopédie, slovníky, časopisy, materiálno - technické a didaktické prostriedky.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	**Informatika**
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 38 vyučovacích hodín
Ročník	desiaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet informatika má dôležité postavenie aj vo vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím, pretože podobne ako matematika rozvíja myslenie žiakov.
Cieľom informatiky je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník pri práci s počítačom.
Žiaci si prostredníctvom práce s jednoduchými edukačnými počítačovými programami určenými pre výchovu, vzdelávanie a alternatívnu komunikáciu osvojujú obsluhu počítača na elementárnej užívateľskej úrovni, primerane k ich individuálnym schopnostiam. Získané zručnosti im v praktickom živote uľahčia spôsob komunikácie.
Získané zručnosti žiaci upevňujú v medzipredmetových vzťahoch pri práci so špeciálnymi edukačnými programami, ktoré sú ľahko ovládateľné – jednou alebo dvoma klávesami, môžu ich používať aj žiaci s narušenou motorikou rúk.
Odporúčame podľa možností školy, aby mali žiaci vzhľadom k ich individuálnym schopnostiam špeciálne pomôcky pre ovládanie PC ako sú rôzne tlačidlá, držiaky tlačidiel, klávesnice s veľkými aktívnymi plochami, dotykové monitory, polohovacie zariadenia, ktoré nahrádzajú klasickú myš a rôzne komunikátory.
Pri vyučovaní predmetu informatika spravidla pri jednom počítači sedí jeden žiak.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Informatika	1	0	1

Ciele:

- vedieť pracovať s myšou a klávesnicou samostatne alebo s pomocou
- vedieť pracovať s jednoduchým edukačným programom a hrou
- rozširovať svoje zručnosti v grafickom editore používaním ďalších nástrojov
- vedieť pracovať v textovom editore s pomocou

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Oboznámenie sa s počítačom Počet hodín: 4	Ovládanie klávesnice a myši samostatne alebo s pomocou. Poznávanie tlačiarne a jej funkcie.
Ovládanie jednoduchej hry Počet hodín: 4	- pustenie a ukončenie hry samostatne alebo s pomocou
Práca v jednoduchom grafickom editore pre deti: Počet hodín: 10	- kreslenie vlastných obrázkov, obrázkov podľa návodu, používanie nástroja výplň a výber farby, tvary, veľkosť čiary - kreslenie voľnou rukou i s použitím nástrojov editora, používanie nástroja otáčanie, zmena veľkosti obrázka, prilepenie.
Práca v textovom editore Počet hodín: 5	- orientácia na klávesnici v poli písmen a číslic, poznávanie funkcie klávesov Shift, Enter, Backspace a Escape.
Komunikácia prostredníctvom IKT Počet hodín: 10	- detské webové stránky (obrázky, rozprávky, detské filmy, hudba).
Práca s edukačným programom Počet hodín: 5	- na rozvíjanie vnímania, pozornosti, pamäti, myslenia, jemnej motoriky, koordinácie pohybov - na rozvoj slovnej zásoby, základov počítania a iné - pre alternatívnu a augmentatívnu komunikáciu.
Spolu: 38 hodín	

Proces:

Žiaci sa zdokonaľujú v zručnosti písania v textovom editore, využívajú ďalšie klávesy, pracujú samostatne alebo s pomocou učiteľa s ohľadom na ich stupeň postihnutia. V textovom editore sa učia vytvoriť menovky svojich spolužiakov, ktoré dotvárajú na hodine výtvarnej výchovy, prípadne menovky na darčeky pre svojich rodičov a pod.

Medzipredmetové vzťahy:

- formou prierezových tém, napr. témy vyučované v rôznych predmetoch
- organizovanie súťaží, triednych súťaží

Stratégie vyučovania:

Vo výchovnovzdelávacom procese je potrebné individuálne pre každého žiaka citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na jednoduchšie kroky, formu a mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov.

Učebné zdroje:

- pracovné listy
- detské časopisy, encyklopédie
- materiálno – technické a didaktické prostriedky

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	**Vecné učenie**
Časový rozsah výučby	3 hodiny týždenne, spolu 114 vyučovacích hodín
Ročník	desiaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika:

Cieľom vyučovacieho predmetu vecné učenie je viesť žiakov k pravdivému poznaniu sveta, prírody a spoločnosti, a to na základe vlastného pozorovania zmien v spôsobe života rastlín, zvierat a ľudí.
Žiaci sa oboznamujú a manipulujú s prírodninami, vecami, učia sa chápať vzťahy medzi nimi a vedieť vyjadriť tieto zákonitosti slovom, usporiadaním, kresbou, alebo akýmkoľvek spôsobom prijateľným pre žiakov s mentálnym postihnutím
Z prírodovednej oblasti sa žiaci zoznamujú s charakteristickými črtami živej a neživej prírody. Poznávajú zmeny, ktoré sa odohrávajú v prírode. Začínajú chápať zákonitosti zmien v prírode, v živote rastlín a živočíchov, získavajú predstavu o tom, ako prírodné zmeny ovplyvňujú činnosti ľudí. V učive usporiadanom podľa ročných období žiaci poznávajú prírodné javy primerané ich chápaniu a pozorujú, ako sú zmeny v prírode počas roka spojené s činnosťou ľudí a s ich životom.
Zo spoločenskovednej oblasti poznávajú žiaci domov, školské prostredie s jeho najbližším okolím, poznávajú dôležité dopravné značky, zoznamujú sa zo základnými pravidlami bezpečnosti cestnej premávky pre chodcov a cyklistov. Žiaci sa systematicky pripravujú na aktívnu účasť v cestnej premávke. Upevňujú si základné návyky nevyhnutné na ochranu zdravia.
Vo výchovno-vzdelávacom procese je potrebné, individuálne pre každého žiaka, citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na jednoduchšie kroky, formu a mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Vecné učenie	3	0	3

Ciele:

- získať základné vedomosti o liečivách
- poznať zásady správania sa v čase choroby
- vedieť bez/s pomocou ošetriť drobné poranenie
- poznať symboly štátu a jeho hlavných predstaviteľov
- poznať prírodné zvláštnosti a kultúrne zaujímavosti svojho regiónu
- poznať základné pravidlá ochrany prírody
- poznať vybraných zástupcov cudzokrajných a u nás voľne žijúcich zvierat

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Nakupovanie Počet hodín: 10	Obchod, obchodný dom, veľké obchodné centrum, špecializované predajne <u>Nakupovanie základných potravín</u> Nakupovanie podľa zoznamu, vyhľadanie ceny, váženie ovocia a zeleniny Orientácia medzi regálmi, manipulácia s tovarom pri pokladni. Poznávanie dátumu výroby a dátumu spotreby potravín Zisťovanie celkovej ceny za nákup, používanie kalkulačky <u>Nakupovanie základných hygienických potrieb</u> Nakupovanie tovaru súvisiaceho s dennými hygienickými úkonmi <u>Nakupovanie odevov a obuvi</u> Komunikácia s predavačkou: požiadanie o pomoc pri nákupe, požiadanie o druh tovaru, jeho veľkosť, skúšanie tovaru, platenie peniazmi a platobnou kartou.
Služby Počet hodín: 5	Čistiareň, práčovňa, oprava obuvi, oprava elektrospotrebičov – výmenný lístok k objednanej službe, platba. Upratovanie domácnosti, čistenie kobercov, čalúneného nábytku, holičstvo, kaderníctvo
Zdravie a choroba Počet hodín: 28	Ochrana zdravia, prevencia ochorení otužovaním, vyváženým stravovaním a dodržiavaním pravidiel osobnej hygieny. Prejavy bežných ochorení. Liečebný režim – meranie teploty, užívanie liekov, pitie teplých nápojov. Druhy liekov – tablety, kvapky, sirupy, masti; bezpečné užívanie liekov. Ošetrenie drobných poranení, oboznámenie sa s prvou pomocou pri zlomenine. Sexuálna výchova, intímna hygiena v dospievaní.
U lekára	Zdravotné stredisko, nemocnica s poliklinikou, všeobecný lekár, odborný lekár. Karta poistenca, objednanie termínu vyšetrenia, preventívna prehliadka u zubného lekára. Bežné ochorenia a ich príznaky, opis ťažkostí, recept, návšteva lekárne. Privolanie obvodného lekára do bytu, lekárskej služby prvej pomoci,

Počet hodín: 13	záchrannej služby. Liečba pacienta v nemocnici – pokoj na lôžku, vyšetrenia s prístrojmi.
Dopravné prostriedky Počet hodín: 18	Druhy a spôsoby dopravy v regióne. Kúpa cestovného lístka, orientácia v cestovnom poriadku, rešpektovanie pravidiel správania sa v dopravných prostriedkoch.
Na pošte Počet hodín: 10	Podávanie pohľadníc, listov, balíkov, peňažných poukážok, počítanie peňazí Požiadanie o pomoc Oboznámenie sa s prostredím pošty – podľa miestnych možností
V banke Počet hodín: 10	Rozdelenie finančných prostriedkov na mesiac, rozpočet domácnosti, hospodárenie s peniazmi Sporenie, usporená suma, vklad, výber a zostatok peňazí v banke – práca s kalkulačkou Osobný účet, platobná karta, bankomat Oboznámenie sa s prostredím banky – podľa miestnych možností.
Naša vlasť Počet hodín: 5	Štátne symboly: štátna vlajka, štátny znak, štátna hymna. Prezident Slovenskej republiky. Najznámejšie oblasti a mestá Slovenskej republiky. Oboznámenia sa s miestnou krajinou: okolité mestá, obce, rieky, prírodné zvláštnosti a kultúrne zaujímavosti.
Návšteva v ZOO Počet hodín: 5	Zvieratá žijúce u nás a cudzokrajné zvieratá, spôsob ich života. Ochrana zvierat. Správanie ľudí v prírode, bezpečný pohyb a pobyt v prírode, oboznámenie sa s nebezpečenstvom besnoty.
Využívanie voľného času Počet hodín: 5	Návšteva divadelného a filmového predstavenia, spoločenské a športové hry, turistika. Návšteva múzeí a výstav.
Prázdniny, dovolenka Počet hodín: 5	Striedanie práce a odpočinku. Aktívny a pasívny oddych Najznámejšie rekreačné oblasti, kúpele v SR. Pohľadnica z dovolenky
Spolu: 114 hodín	

Proces:

Prakticky nacvičujeme so žiakmi fixáciu zlomenej končatiny, ošetrenie drobných poranení. Súčasťou vyučovania sú vychádzky, výlety a exkurzie za účelom prepojenia získaných vedomostí s praktickým životom žiakov.

Medzipredmetové vzťahy:

Formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracované v rámci predmetov (výtvarná výchova, rozvíjanie sociálnej zručnosti, pracovné vyučovanie).

Stratégie vyučovania:

Vo výchovno - vzdelávacom procese je potrebné, individuálne pre každého žiaka, citlivo zvážiť výber vhodných metód a organizačných foriem vyučovania napr:
-motivačné rozprávanie, rozhovor, pochvala, povzbudenie; slovné metódy; metódy samostatnej práce; demonštračné metódy; metóda viacnásobného opakovania; zmiešané formy vyučovania napr. skupinová

Učebné zdroje:

Vybrané pracovné listy z vecného učenia, vlastiveda, plagáty s tematikou osobnej hygieny, obrázky stromov, učebnica prírodopisu pre ŠZŠ.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	**Etická výchova**
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 38 vyučovacích hodín
Ročník	desiaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Etická výchova predstavuje vyskúšaný a overený výchovný model, ucelený program, vedúci žiakov k pozitívnym hodnotám a k ich uplatneniu v bežnom živote.
Etická výchova pomáha žiakom rozvíjať svoju identitu, poznať svoje silné a slabé stránky, zároveň ich učiť pochopiť a akceptovať druhých, vytvárať pozitívne vzťahy a prevziať zodpovednosť za seba i za druhých. Vďaka týmto cieľom etická výchova účinne pripravuje žiakov na zmysluplný a produktívny život v rodine, na pracovisku i v spoločnosti.
Etická výchova sa neuspokojuje iba s podávaním informácií o morálnych zásadách, ale pomocou moderných interaktívnych výchovných metód pozitívne ovplyvňuje hodnotovú orientáciu žiaka. Podporuje pochopenie a interiorizáciu mravných noriem, napomáha osvojenie si správania, ktoré je s nimi v súlade.

Cieľom etickej výchovy je v rámci možností nahradiť žiakom chýbajúce pozitívne skúsenosti, vrátiť im pocit dôvery v seba i okolie, pomáhať im nadobudnúť zdravé sebavedomie, učiť ich vychádzať s rovesníkmi, podporovať rozvoj pozitívnych osobnostných vlastností, oboznamovať a pomôcť zvnútorňovať prosociálne hodnoty a postoje.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Etická výchova	1	0	1

Ciele:

- pochopiť a pomenovať na úrovni primeranej chápaniu žiakov základné etické postoje,
- ďalej rozvíjať u žiakov osvojené etické postoje,
- viesť žiakov k pochopeniu správania spolužiakov a iných ľudí,
- vysvetliť žiakom dôležité hodnoty súvisiace s rodinným životom, rodičovstvom a sexualitou

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Komunikácia Počet hodín: 10	Nadviazanie, udržovanie a ukončenie rozhovoru. Vyjadrenie pozitívnych a negatívnych citov. Empatia a asertivita v komunikácii. Zdravá a nezdravá kritickosť. Tvorivé riešenie medziľudských vzťahov prostredníctvom úcty k iným a otvorenej komunikácie. Komunikácia ako prostriedok prosociálneho správania.
Dôstojnosť ľudskej osoby Počet hodín: 9	Poznanie svojich silných a slabých stránok. Sebaovládanie a sebavýchova. Pozitívne hodnotenie druhých, hľadanie prijateľného kompromisu. Pochopenie a akceptovanie ľudí s iným svetonázorom. Ľudská dôstojnosť a náboženská etika. Rešpekt a úcta k iným rasám, etnikám, handicapovaným ľuďom.
Etika sexuálneho života Počet hodín: 9	Počatie a prenatálny život. Zdržanlivosť a vernosť ako optimálna prevencia pohlavne prenosných chorôb. Dôsledky predčasného sexuálneho života. Hodnota ľudského života. Mravný dopad promiskuitného života a pornografie na človeka.
Dobré vzťahy v rodine Počet hodín: 10	Rodinné spoločenstvo a ja. Očakávania mojich rodičov a ich kompatibilita s mojimi očakávaniami. Pochopenie života mojich rodičov a súrodencov a z toho vyplývajúce korigovanie správania.
Spolu: 38 hodín	

Proces:

Ďalej rozvíjame a zdokonaľujeme u žiakov základné etické postoje a spôsobilosti osvojené v predošlých ročníkoch. Na úrovni primeranej chápaniu žiakov vysvetľujeme etické normy a hodnoty súvisiace so životom a zdravím, rodičovstvom a sexualitou, posilňujeme morálny úsudok a zmysel pre zodpovednosť.

Medzipredmetové vzťahy:

Medzipredmetové vzťahy sú realizované formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracované v rámci ostatných predmetov - občianska výchova, vecné učenie, pracovné vyučovanie, biológia.

Stratégie vyučovania:

Na hodinách etickej výchovy sa najčastejšie používajú metódy:
1. dialóg a diskusia,
2. zážitkové (skúsenostné) metódy,
3. učenie posilňovaním žiaduceho správania,
4. učenie disciplinovaním.

- Dialóg a diskusia sú prostriedkami na vyjadrenie vlastného názoru, sledujú nácvik počúvania, učia deti hovoriť len vtedy, keď majú slovo. Dialóg a diskusia sú súčasne realizačnými prostriedkami zážitkových metód.
- V aktivitách zameraných na prosociálnu výchovu budú prevažovať zážitkové (skúsenostné) metódy. Pod zážitkovou metódou rozumieme cestu k dosiahnutiu učiteľom stanoveného čiastkového cieľa prostredníctvom osobného zážitku dieťaťa. Ide o postupné prijímanie a zvnútorňovanie nacvičovanej zručnosti, ktoré smeruje k danej hodnote. Aj keď zážitkové metódy budú v prevahe, zákonite sa budú prelínať s tzv. klasickými metódami. Jednotlivé cvičenia a techniky v etickej výchove nazývame aktivitami.
- Hra sa od nepamäti považuje za základný prostriedok výchovy dieťaťa. Patrí medzi jeho základné potreby, mobilizuje jeho aktivitu. Vzhľadom na špecifiká detí je nevyhnutné vytvoriť dostatočný priestor aj na ich pohybové aktivity. V tomto zmysle ju možno považovať za prioritnú zážitkovú metódu. Dieťa sa pri hre dokáže dokonale sústrediť. Hra je vhodná príležitosť učenia sa v najširšom zmysle, počnúc manuálnymi zručnosťami až po učenie sa sociálnym zručnostiam a prosociálnosti. Poznávanie prebieha nenásilne a spontánne. V didaktických hrách sa dieťa učí zachovávať stanovené pravidlá. To podporuje jeho socializáciu a sebakontrolu. Hra vytvára vhodné prostredie aj pre ďalšie metódy a formy práce. Z hľadiska výchovy k prosociálnosti sú zaujímavé najmä hry, ktoré sú spojené predovšetkým s etickými hodnotami.
- Dramatizácia ako zážitková metóda skonkrétňuje danú situáciu, uľahčuje hlbšie prežiť a pochopiť jej obsah, oživiť ju, vyvolať hlbší záujem o ňu, zapamätať si ju a rozvíjať tvorivosť (Skalková, s. 186).

Dramatizácia sa realizuje predovšetkým v dvoch podobách:.

Hranie roly nemá vopred pripravený scenár, je zadaná iba situácia a roly, ktoré účastníci majú zahrať. Má otvorený koniec. Je užitočným nástrojom pri rozvíjaní morálneho úsudku, rozhodovaní, riešení problémov a osvojovaní sociálnych zručností.

Scénky majú scenár a dej vopred pripravené. Cieľom nie je riešenie problému, ale rozvíjanie komunikácie, prípadne prezentovanie nejakého modelu správania.

Posilňovanie žiaduceho správania učiteľom znamená zásah inej osoby, ktorá:
- prináša pudovo materiálne uspokojenie (nemateriálna a materiálna odmena),
- vyjadrenie náklonnosti, uznania, prejavenie dôvery, vyjadrenie pozitívneho očakávania.

Základným a možno najdôležitejším posilnením žiaduceho správania dieťaťa je pozornosť učiteľa venovaná jeho osobe a správaniu.

Disciplinovanie znamená zákaz, trest, obmedzovanie nežiaduceho správania. U dieťaťa vyvolávajú direktívy negatívny zážitok ako dôsledok jeho nežiaduceho správania, a preto takéto správanie brzdí, obmedzuje alebo
úplne odstraňuje. Treba si však uvedomiť, že samotná láska a pozitívne podnety nestačia. Dieťa, ktoré je primeraným spôsobom usmerňované a disciplinované, sa postupne učí rozlišovať sociálne únosné a neúnosné formy uspokojovania svojich potrieb

Organizačné formy
vyučovacia hodina, projekty, vychádzka, domáca práca, anketa, hranie rolí, didaktické hry, modelovanie situácií, učenie posilňovaním žiaduceho správania, skupinová terapia, kreatívne učenie
sociálne formy: frontálne, individuálne, skupinové vyučovanie

Učebné zdroje:

Vlastné vypracované pracovné listy, časopisy, materiálno-technické a didaktické prostriedky
LENCZ, L.: *Pedagogika etickej výchovy*. Bratislava: MC, 1992.
LENCZ, L. - KRIŽOVÁ, O.: *Metodický materiál k predmetu etická výchova*. Bratislava: MC, 1993.
LENCZ, L. a kol.: *Metodický materiál k predmetu etická výchova II*. Bratislava: MC, 1994.
LENCZ, L., IVANOVÁ, E.: *Metodický materiál III*. K predmetu etická výchova. Bratislava: MC, 1995.
ROCHE – OLIVAR, R.: *Etická výchova*. Bratislava: Orbis Poctus Istropolitana, 1992.
JOYEUX, H.: *Přichází puberta*. Sexuální výchova od 10 do 13 let. Praha: Portál, 1994.
KRIŽOVÁ, O – PODMANICKÝ, I.: *Štátny vzdelávací program, Etická výchova* – príloha ISCED 3, ŠPÚ, Bratislava 2010

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	**Pracovné vyučovanie**
Časový rozsah výučby	5 hodín týždenne, spolu 190 vyučovacích hodín
Ročník	desiaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet pracovné vyučovanie má významnú úlohu vo vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím z hľadiska úspešného sociálneho začlenenia sa do spoločnosti, vytvárania sociálneho, pracovného a osobného uplatnenia sa, individuálneho rozvoja jeho osobnosti a z hľadiska vytvárania vzťahov k okolitému životu.
Pracovné vyučovanie je dôležitým faktorom pri vytváraní samoobslužných a hygienických návykov, pri vytváraní a rozvoji poznávacích procesov, motorických a pracovných zručností a návykov. Osvojovanie si rôznych pracovných zručností vo vyšších ročníkoch je dôležitým činiteľom predprofesionálnej prípravy.
Pracovné vyučovanie prispieva k uspokojovaniu osobných potrieb žiaka, k rozvoju jeho schopností, možností a zručností. V kooperácii s ostatnými predmetmi prispieva k rozvoju celej osobnosti žiaka, a tým sa stáva jeho život zmysluplnejším a nezávislejším.
Obsah vyučovacieho predmetu sa realizuje v čo najväčšej miere v prirodzených podmienkach, v situáciách, v ktorých bude žiak danú činnosť v reálnom živote vykonávať.
Obsah vyučovacieho predmetu pracovné vyučovanie je členený na jednotlivé zložky.
Sebaobslužné činnosti – žiaci nadobúdajú zručnosti v starostlivosti o hygienu tela a zovňajšku, osvojujú si stravovacie návyky a pravidlá stolovania.
Práce v domácnosti – žiaci si osvojujú základné pracovných návyky v domácnosti, zručností potrebné pri domácich prácach a udržiavanie poriadku. Súčasťou tejto zložky je aj šitie. Žiaci nadobúdajú zručnosti v základných technikách šitia a ručných prác. Súčasťou zložky sú aj práce v kuchyni. Žiaci si osvojujú základné znalosti o potravinách, a ako udržiavať poriadok a hygienu v kuchyni. Vo vyšších ročníkoch nadobúdajú žiaci zručnosti pri príprave jednoduchých nápojov a jedál.
Práce v dielni – žiaci si osvojujú schopnosť rozlišovať rozličné materiály, spoznávajú ich v praktickom živote, osvojujú si manuálne zručnosti s nimi a vytvárajú jednoduché výrobky. Aktivity sú zamerané na práce s drobným materiálom a papierom, montážne a demontážne práce. Vo vyšších ročníkoch je súčasťou tejto zložky aj práca s drevom.
Pestovateľské práce – žiaci sa učia rozpoznávať rôzne druhy ovocia a zeleniny, nadobúdajú základné pestovateľské zručnosti, osvojujú si starostlivosť o izbové rastliny.
Vzhľadom na to, že nie každá škola má školský pozemok, odporúčame práce na školskom pozemku nahradiť inou činnosťou, podľa podmienok školy.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Pracovné vyučovanie	5	0	5

Ciele:

- vypestovať u žiakov zručnosti vedúce k čo najvyššiemu stupňu samostatnosti
- zostaviť podľa návodu jednoduchý model
- poznať základné podmienky pre pestovanie rastlín
- vedieť rozlišovať rôzne druhy materiálov
- uplatňovať základné princípy stolovania a správania sa pri jedení
- poznať jednoduché pracovné postupy v domácnosti
- dodržiavať základné bezpečnostné pravidlá pri zaobchádzaní s elektrospotrebičmi a čistiacimi prípravkami

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Sebaobslužné činnosti Počet hodín: 10	Upevňovanie návykov a zručností súvisiacich s hygienou tela. Upevňovanie návykov a zručností súvisiacich s úpravou odevu.
Práce v domácnosti Počet hodín: 65	Utieranie prachu, zametanie a umývanie podlahy, vysávanie, ošetrovanie podlahovín. Udržovanie poriadku a hygieny v kúpeľni a na WC. Používanie vhodných čistiacich prostriedkov pri udržiavaní čistoty v domácnosti a bezpečná manipulácia s nimi. Údržba odevu a textílií: pranie, sušenie, žehlenie, skladanie. Údržba obuvi. Elektrické spotrebiče v domácnosti, ich funkcia a používanie. Výmena batérií v elektrospotrebičoch. Bezpečnostné pravidlá pri zaobchádzaní s elektrospotrebičmi. Hygiena v kuchyni: umývanie, utieranie a odkladanie riadu, údržba ručných kuchynských strojčekov. Nákupy, uskladňovanie potravín. Varenie Príprava teplých a studených pokrmov, základné postupy pri príprave jedál a nápojov. Zásady zdravej výživy. Úprava stola, bežné a slávnostné prestieranie. Zásady spoločenského správania pri stolovaní. Bezpečná obsluha kuchynských spotrebičov. Šitie Jednoduché opravy odevov a textílií. Ručné zošívanie látok, strojové zošívanie podľa individuálnych schopností žiakov. Náplň práce určí učiteľ podľa individuálnych schopností žiakov tak, aby sa zvyšovala náročnosť úloh v porovnaní s predchádzajúcimi ročníkmi.

Práce v dielni Počet hodín: 65	Práce s rôznym materiálom Rozlišovanie kovov, plastov, dreva. Oboznamovanie sa s rôznymi materiálmi, ich rozlišovaním a využitím. Kombinované práce s využitím rôznych materiálov. Práce s mäkkým drôtom: vyrovnávanie, ohýbanie, splietanie, strihanie kliešťami. Práce s plastmi: penový polystyrén, organické sklo. Náplň práce s rôznym materiálom určí učiteľ podľa individuálnych schopností žiakov. Práce s papierom a kartónom Zdokonaľovanie osvojených techník, zvyšovanie požiadaviek na presnosť práce. Skladanie, ohýbanie, strihanie, zošívanie, lepenie, výroba ozdôb a rôznych predmetov. Balenie predmetov do darčekového papiera. Farebné papierové mozaiky. Priestorové figúrky. Jednoduché kartonážne práce. Práce s drevom Zdokonaľovanie osvojených techník. Meranie, upínanie, rezanie a orezávanie dreva s dôrazom na presnosť. Vŕtanie pomocou vrtákov a spájanie dreva klincami, skrutkami, práca so skrutkovačom. Povrchová úprava dreva šmirgľovým papierom a pilníkom; farbením a lakovaním povrchu. Zatĺkanie a vyťahovanie klincov, zatĺkanie háčikov. Montážne a demontážne práce Montážne práce podľa návodu. Montáž a demontáž modelov, ukladanie súčiastok. Zostavovanie modelov konštrukčných stavebníc. Rozoberanie a skladanie jednoduchých predmetov.
Pestovateľské práce Počet hodín: 50	Pestovanie kvetov a vybraných druhov okrasných drevín. Pestovanie izbových rastlín. Aranžovanie a jednoduché viazanie kytíc. Pestovanie zeleniny. Zber plodín a ich uskladnenie. Sezónne práce na školskom pozemku.
Spolu: 190 hodín	

Proces:

Vyučujúci môže podľa miestnych podmienok a úrovne žiakov rozširovať dané učivo, najmä s ohľadom na zameranie praktickej školy, v ktorej sa môžu žiaci po ukončení 10. ročníka ďalej vzdelávať.

Učíme žiakov orientovať sa v jednoduchých návodoch a pracovných postupoch, poznať a vedieť používať pracovné pomôcky, náradie a nástroje pre ručné opracovanie. Prakticky precvičujeme výmenu batérií v nástenných hodinách, budíku, TV ovládači a hudobnom prehrávači. Pri príprave pokrmov ich oboznamujeme so zásadami zdravej výživy.

Medzipredmetové vzťahy:

Pri výbere úloh učiteľ prihliada aj na učebnú látku ostatných predmetov. Nevyhnutnosť koordinácie pracovného vyučovania s inými vyučovacími predmetmi vyplýva z podstaty rozvoja poznávacích možností mentálne postihnutých žiakov – spájať konkrétnu činnosť s poučením, prax s teóriou. Pracovné vyučovanie súvisí so slovenským jazykom, rozvíjaním komunikačnej schopnosti a rozvojom grafomotorických schopností, vecným učením, výtvarnou výchovou a telesnou a športovou výchovou.

Stratégia vyučovania:

Prevahu používaných metód tvoria:
- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor),
- metódy samostatnej práce (samostatná práca s obrázkovým a pracovným materiálom),
- aktivizujúce metódy vyučovania – praktická aktivita,
- metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov (demonštračné metódy, demonštrácia dvojrozmerných pomôcok - obrazy, schémy, televízia, pozorovanie, manipulácia s predmetmi, didaktická montáž a demontáž),
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí.

Učebné zdroje:

Omaľovánky, vystrihovačky, technické výkresy, encyklopédie, internet, ilustrácie, predlohy, modely, prírodniny.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	**Hudobná výchova**
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 38 vyučovacích hodín
Ročník	desiaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 - primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet hudobná výchova ako jeden z výchovných predmetov je neoddeliteľnou súčasťou výchovy harmonicky rozvinutej osobnosti. Učí žiakov vnímať a prežívať krásu nielen v hudbe, ale aj v iných druhoch umenia.
Ciele hudobnej výchovy sú podmienené špecifickosťou mentálneho postihnutia jednotlivého žiaka, spoločnými a individuálnymi problémami rozvoja osobnosti žiakov, bezprostrednou fyziologickou pôsobivosťou hudby a možnosťami jej psychoterapeutického pôsobenia.
Cieľom hudobnej výchovy je rozvoj hudobnosti žiakov spevom, hrou na jednoduché hudobné nástroje, počúvaním hudby, pohybovým prejavom vychádzajúcim z hudby. Pritom treba rešpektovať ich postihnutie, hudobné schopnosti a zručnosti.
Vyučovací predmet hudobná výchova vedie žiakov k tomu, aby sa hudba stala súčasťou ich každodenného života. Orientuje žiakov aj v súčasných hudobných žánroch, citlivo ich vedie k tomu, aby sa učili rozlišovať v hudbe kvalitu.
Výchovno-vzdelávacie úlohy hudobnej výchovy plnia žiaci v príťažlivo motivovaných hudobných činnostiach - speváckych, inštrumentálnych, pohybových a posluchových.
Piesne sa učia spievať kultivovaným hlasom, intonačne a rytmicky správne.
Osvojujú si základné poznatky o hudobných nástrojoch, rozlišujú ich podľa zvuku. Aktívne sa oboznamujú s Orffovým inštrumentárom, prípadne s ďalšími hudobnými nástrojmi.
Skladby na počúvanie sú vyberané tak, aby boli primerané pre žiakov z hudobnej i obsahovej stránky, aby nadväzovali na poznatky z ostatných zložiek hudobnej výchovy a prispievali k utváraniu kladného vzťahu k hudbe. V priebehu školského roka sa žiaci oboznámia najmenej so siedmimi skladbami na počúvanie.
Pri počúvaní skladieb orientovať žiaka aj v súčasnej tvorbe, populárnej tvorbe, ale aj v regionálnej ľudovej tvorbe. Podporovať spontánnu detskú kreativitu, rozvíjať emocionalitu, rozvíjať prepojenie pohybovej, hudobnej a slovesnej kultúry. Chápať hudobnú výchovu ako psychoterapeutický prostriedok hudobnej relaxácie, cieľavedome zameraný na psychickú a somatickú aktivizáciu osobnosti a jej uvoľnenie.
Pohybové vyjadrenie hudby vychádza zo spontánneho prejavu detí, vedie ku kultivovanému pohybu zladenému s hudbou, rytmom a obsahom skladieb.
Hudobná výchova prispieva aj k formovaniu psychických procesov a vlastností žiakov. Pôsobí na ich pozornosť, predstavivosť, pamäť, výrazne ovplyvňuje sluchové vnímanie a obohacuje citový život žiakov.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Hudobná výchova	1	0	1

Ciele:

- interpretovať vybrané ľudové a umelé piesne
- rozlišovať rytmické a hudobné nástroje
- prehlbovať schopnosť sluchom rozlišovať známe hudobné nástroje
- uplatňovať tanečné prvky pri pohybovom stvárnení hudby

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Rytmické cvičenia Počet hodín: 10	Rytmické cvičenia, využitie Orffovho inštrumentária, Oboznámenie sa s pojmami nota, notová osnova, husľový kľúč. Rozlišovanie rytmických a hudobných nástrojov.
Detské ľudové a umelecké piesne Počet hodín: 10	Detské piesne, ľudové a umelé piesne (Hej, už sa na tej hore; Po valasky od zeme; Čie sú to kone; Búvaj, Dieťa krásne; V richtárovej studni; Prvý jarný deň – A. Čobej; A od Prešova; V záhradôčke pod okienkom a iné). Ľudové piesne vlastného regiónu.
Počúvanie skladieb Počet hodín: 5	Počúvanie skladieb rôznych hudobných žánrov. Rozoznávanie zvukov známych hudobných nástrojov v skladbách na počúvanie.
Poznávanie hudobných nástrojov Počet hodín: 5	Poznávanie ďalších hudobných nástrojov (napríklad flauta, klarinet, lesný roh, harfa a iné).
Hudobno-pohybové hry a ľudové tance Počet hodín: 8	Hudobno-pohybové hry a ľudové tance. Základy tanečných krokov spoločenských tancov.
Spolu: 38 hodín	

Proces:

Návštevou miestnych alebo regionálnych hudobných podujatí (festivaly, folklórne podujatia) rozvíjame hudobnú a kultúrnu úroveň žiakov, schopnosť sústredene počúvať hudbu rôznych žánrov. Hudobné činnosti usmerňujeme tak, aby prinášali žiakom radosť. Hudobno-pohybové a inštrumentálne činnosti žiakov aktivizujú a zároveň pôsobia aj relaxačne. Naďalej využívame prvky muzikoterapie.

Medzipredmetové vzťahy:

- formou vzťahu k slovenskému jazyku (rečňovanky, vyčítanky, príslovia a porekadlá)
- výtvarná výchova (výtvarné ukážky, ilustrácie...)
- telesná a športová výchova (pohybové hry)

Stratégie vyučovania:

Prevahu tvoria použité metódy:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie. vysvetľovanie)
- metóda imitačná – napodobňovanie podľa počutia
- praktické metódy v podobe hudobných činností
- metóda sprostredkovania hudobných poznatkov a hudby učiteľom a v interakcii učiteľ – žiak
- hra ako metóda
- metódy demonštračné (demonštrácia akustického záznamu)
- metódy opakovania a precvičovania

Učebné zdroje:

- hudobný materiál, DVD, vyučovacie programy, hudobné nástroje

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	**Výtvarná výchova**
Časový rozsah výučby	1 hodiny týždenne, spolu 38 vyučovacích hodín
Ročník	desiaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 - primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika:

Vo vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím má nezastupiteľné miesto aj vyučovací predmet výtvarná výchova. Výtvarné aktivity napomáhajú žiakom s mentálnym postihnutím rozvíjať grafomotorické zručnosti, hrubú a jemnú motoriku. Na základe rozvoja jemnej motoriky sa rozvíjajú aj komunikačná schopnosť, expresívna a receptívna zložka reči, a aj nonverbálna forma komunikácie.
Výchovno-vzdelávacie ciele predmetu výtvarná výchova pre žiakov s mentálnym postihnutím vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov výtvarnej výchovy ako vyučovacieho predmetu a zo všeobecne stanovených cieľov vzdelávania žiakov s mentálnym postihnutím
– rozvoj jemnej a hrubej motoriky,
– rozvoj koordinovaného pohybu rúk,
– rozvoj senzomotorickej koordinácie,
– rozvoj laterality
– rozvoj priestorovej orientácie,
– rozvoj koordinácie oko - ruka,
– rozvoj pozornosti,
– rozvoj priestorovej pamäti,
– rozvoj vnímania,
– rozvoj kreativity a improvizácie,
– spoločné výtvarné aktivity pomocou napodobňovania.

Výchovno-vzdelávacie ciele a niektoré aktivity výtvarnej výchovy sa prelínajú s cieľmi a činnosťami iných vyučovacích predmetov, a to najmä s vyučovacími predmetmi slovenský jazyk, hudobná výchova, telesná výchova a pracovné vyučovanie.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Výtvarná výchova	1	0	1

Ciele:

– uplatňovať získané zručnosti pri realizácii vlastnej práce,
– využívať vlastnosti a vzťahy medzi líniami, farbami a tvarmi,
– rozlišovať odtiene a ladiť farby,
– rozvíjať osvojené výtvarné zručnosti,
– prezentovať výsledky svojej tvorby.

Témy a obsah prdmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Kresba a maľba Počet hodín: 10	Kresba a maľba vlastných zážitkov a predstáv. Tvorba plagátu. Tvorba ilustrácie k rozprávke, príbehu, filmu.
Plošné a priestorové práce Počet hodín: 10	Kombinovanie rôznorodých materiálov pri vytváraní kompozičných celkov. Zobrazovanie ľudí, zvierat a vecí - koláž, fotokoláž, kombinácia techník. Dekoratívne práce zamerané na vytváranie praktických predmetov s využitím dekoratívnych techník (dekupáž, maľba na sklo, maľba na textil, na črepníky a iné).
Modelovanie Počet hodín: 10	Modelovanie náročnejších tvarov, využívanie drievka a špachtle.
Oboznamovanie sa s výtvarným umením Počet hodín: 8	Ilustrácie a výtvarné diela v detských knihách a časopisoch. Fotografia, grafika, animovaný film.
Spolu: 38 hodín	

Proces:

Súčasťou hodín výtvarnej výchovy sú aj návštevy výstav. Oboznamovaním sa s výtvarnými dielami ilustrátorov detských kníh (napríklad: Ľ. Fulla, V. Machaj, A. Klimo, Š. Cpin, J. Trnka, V. Bombová, J. Lada, J. Čapek a iní) vzbudzujeme záujem o výtvarné umenie. Podľa potreby učiteľ môže zaraďovať aj psychoterapeutické techniky.

Medzipredmetové vzťahy:

- etická výchova
- matematika – geometria
- slovenský jazyk, sloh - opis

Stratégie vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- vysvetľovanie, rozhovor
- metódy samostatnej práce
- metóda precvičovania
- zmiešané metódy vyučovania – skupinová práca
- exkurzie, vychádzky

Učebné zdroje:

Banáš a kol. Didaktika výtvarnej výchovy, Macko A. Výtvarné techniky I.- II., Macko A.- Nevřelová O. Výtvarná výchova v 3. a 4. ročníku ZŠ, Macko A.- Nevřelová O. Výtvarná výchova v 5. 6. ročníku ZŠ, Gregušová H. Výtvarné techniky v osobitnej škole, Gregušová H. Špecifiká edukácie mentálne postihnutých vo výtvarnej výchove, Lokšová I.- Lokša J. Cez relaxáciu k tvorivosti v škole, internet, návšteva galérie.

Pomôcky: drievko, tuš, voskový pastel, ceruza, krieda, rudka, suchý pastel, temperové farby, voskové farby, akvarelové farby, tempery, štetce, suchý pastel, mastný pastel, hlina, plastelína, modurit, sadra, lepidlo, lak, nožnice, farebný papier, novinový papier, tekutý škrob, lepiaca páska, textil

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	**Telesná a športová výchova**
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 76 vyučovacích hodín
Ročník	desiaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Ciele a obsah vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova sú zamerané na dosiahnutie optimálneho telesného a pohybového rozvoja žiakov s mentálnym postihnutím, vypestovanie pozitívneho vzťahu k pohybu, cvičeniu a športu v rámci ich možností a schopností.
S rozvíjaním pohybovej aktivity úzko súvisí rozvoj poznávacej činnosti, nakoľko pri pohybových aktivitách pôsobíme aj na rozvoj psychických funkcií – na vnímanie, pozornosť, pamäť, myslenie, fantáziu a reč. Po určení motorickej a senzomotorickej vývinovej úrovne žiaka sa treba zamerať na utváranie účelových pohybových zručností, kompenzáciu motorických nedostatkov, elimináciu nevhodných motorických prejavov a pohybových stereotypií a tiež na rozvoj komunikačnej schopnosti, s pozitívnym dopadom - okrem rozvoja motoriky a pohybových schopností - aj na jeho percepciu, kognitívne a sociálne funkcie. Na telesnej a športovej výchove sa využíva štandardné telocvičné náčinie a náradie a ďalšie vhodné pomôcky: lavička, švédska debna, rebriny, trampolína, molitanové podložky, lopty, plastové obruče, kolky, farebná lepiaca páska, farebné fólie a rôzne iné telocvičné náradie.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Telesná a športová výchova	2	0	2

Ciele:

- zlepšovať úroveň pohybových schopností
- pripraviť sa na pohybovú činnosť a na jej ukončenie
- uplatňovať správnu techniku manipulácie s náčiním
- využívať základné kompenzačné a relaxačné techniky
- využívať osvojené pohybové zručnosti pri súťažiach a hrách
- dodržiavať pravidlá bezpečnej jazdy na bicykli

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Zdravotné cviky Počet hodín: 6	Cvičenia zamerané na posilňovanie svalových skupín zabezpečujúcich správne držanie tela. Kompenzačné cvičenia k zaťaženiu žiakov na hodinách pracovného vyučovania. Cvičenia na rehabilitačných prístrojoch.
Kondičné a koordinačné cvičenia Počet hodín: 16	Cvičenia pohybovej koordinácie podľa pohybových osobitostí žiakov. Posilňovacie cvičenia paží, nôh, chrbtového svalstva, brušného svalstva. Držanie tela v správnom napätí svalov v ľahu, kľakoch, sedoch, podporoch a postojoch bez/s náčiním, náradím.
Základy gymnastických cvičení Počet hodín: 10	Akrobatické cvičenia na náradí (rebriny, lavičky, hrazda, lano). Akrobatické cvičenia s náčiním (švihadlo, tyč, plná lopta, šatka, stuha, obruč).
Sezónne činnosti Počet hodín: 14	Realizácia sezónnych pohybových aktivít v rôznom prostredí a v rôznych obmenách podľa podmienok školy. Turistika, zásady správania sa pri pobyte v prírode. Dodržiavanie pravidiel bezpečnej jazdy na bicykli, základné dopravné značky.
Rytmická gymnastika Počet hodín: 10	Cvičenie podľa taktov tlieskania, tamburíny, hudby. Pérovanie, pohupy, kroky, chôdza, beh, obraty, rovnovážne cvičenia. Tanečná improvizácia na základe naučených tanečných krokov. Základy ľudových tancov (valčík, polka).
Základy športovvých hier Počet hodín: 10	Základy vybíjanej, stolného tenisu, futbalu, hádzanej, prehadzovanej so zjednodušenými pravidlami. Pohybové hry s rôznym zameraním. Upevňovanie pravidiel osvojovaných hier. Možnosť zaraďovania netradičných športov: hádzanie lietajúcich tanierov, tenis, bedminton, hod loptičkou s uškom a iné.
Atletika Počet hodín: 10	Beh na krátke a dlhé trate. Skok do diaľky a do výšky. Hod kriketovou loptičkou.
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Žiakov učíme cielenej prípravy na pohybovú činnosť a jej ukončenie (zahriatie organizmu, dychové cvičenia, naťahovacie a relaxačné cvičenia). Učíme ich využívať základné kompenzačné a relaxačné techniky. Podľa možností školy zaraďujeme jazdu na bicykli na detskom dopravnom ihrisku. Priebežne oboznamujeme žiakov s významnými športovými súťažami (olympiáda, majstrovstvá republiky, majstrovstvá sveta).

Medzipredmetové vzťahy:

- formou prierezových tém, napr. témy vyučované v rôznych predmetoch (geografia, matematika, hudobná výchova)
- organizovanie školských súťaží, triednych súťaží

Stratégie vyučovania:

Vo výchovno vzdelávacom procese je potrebné individuálne pre každého žiaka citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na jednoduchšie kroky, formu a mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov.

všeobecné vyučovacie metódy:

- metódy oboznámenia s cvičením:
    - metóda ukážky- demonštrácie
    - metóda slovného opisu- vysvetlenia
    - metódy nácviku:
    - komplexný postup
    - analyticko-syntetický postup
    - zmiešaný postup
- metódy výcviku:
    - metóda opakovania
    - metóda štandardného zaťaženia
    - metóda intervalového tréningu
    - metóda súťaženia
- metódy kontroly, evidencie, hodnotenia a klasifikácie:
    - kontroly
    - evidencia
    - hodnotenie
    - hodnotenie a klasifikácia
- modifikované vyučovacie metódy

špecifické vyučovacie metódy:

- reedukačné metódy
- kompenzačné metódy
- rehabilitačné metódy
- metóda viacnásobného opakovania
- metóda nadmerného zobrazenia informácie
- metóda pohybového kontrastu
- metóda pasívneho pohybu
- metóda zapojenia viacerých kanálov do prijímania informácie
- metóda alegoritmizácie obsahu cvičenia
- metóda imitačných cvičení

motivačné metódy

Učebné zdroje:

- odborná literatúra, časopisy, encyklopédie
- materiálno – technické a didaktické prostriedky
- internet

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

OBSAH VZDELÁVANIA

PRE 10. ROČNÍK

PRE ŽIAKOV S ŤAŽKÝM ALEBO HLBOKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA

Variant C

Školský vzdelávací program pre 10. ročník ŠZŠ

Rámcový učebný plán pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom slovenským (variant C)

Vzdelávacia oblasť	Predmet	ŠVP počet hodín	ŠkVP počet hodín	Spolu
Jazyk a komunikácia	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti	3		**3**
	Rozvíjanie sociálnych zručností	1		**1**
	Rozvíjanie grafomotorických zručností	1		**1**
Matematika a práca s informáciami	Matematika	2		**2**
	Informatika	0,5	0,5	**1**
Človek a príroda	Vecné učenie	1	1	**2**
Človek a hodnoty	Etická výchova	1		**1**
	Náboženská výchova			
	Náboženstvo			
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	2,5	1,5	**4**
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1		**1**
	Výtvarná výchova	1		**1**
Zdravie a pohyb	Zdravotná telesná výchova	3		**3**
Spolu povinná časť		17		
Voliteľné hodiny			3	
SPOLU: povinná časť + voliteľné hodiny				**20**

Učebné osnovy	
Názov predmetu	**Rozvíjanie komunikačnej schopnosti**
Časový rozsah výučby	3 hodiny týždenne, spolu 114 vyučovacích hodín
Ročník	desiaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet rozvíjanie komunikačnej schopnosti (ďalej len RKS) je určený pre všetkých žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia vzhľadom na to, že v klinickom obraze mentálnej retardácie sa vyskytujú sprievodné prejavy v neuro-psychickom vývine, vo vývine motoriky, psychiky, citov, vôle a najmä v oblasti komunikácie a reči.

Komunikačná schopnosť je komplexná schopnosť človeka vedome a podľa patričných noriem používať jazyk ako systém znakov a symbolov v celej jeho komplexnosti a vo všetkých jeho formách a to za účelom realizovania určitého komunikačného zámeru.

Komplexnosť znamená, že táto schopnosť zahŕňa všetky jazykové roviny (foneticko-fonologickú, lexikálno-sémantickú, morfologicko-syntaktickú, pragmatickú); pokiaľ ide o formy, komunikačná schopnosť zahŕňa všetky spôsoby komunikovania (napríklad hovorený, grafický, neverbálny spôsob komunikácie). Preto je obsah predmetu RKS zameraný na všetky roviny jazyka a všetky formy komunikácie.

Narušená komunikačná schopnosť detí s mentálnym postihnutím má špecifickú etiológiu, symptomatológiu aj metódy intervencie. U detí s mentálnym postihnutím býva zvyčajne vývin reči oneskorený alebo obmedzený.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Rozvíjanie komunikačnej schopnosti	3	0	3

Ciele:

- stimulovať komunikáciu žiaka v sociálnej interakcii
- rozvíjať sluchovú diferenciačnú schopnosť
- rozvíjať porozumenie reči
- podporovať spontánne vyjadrovanie potrieb, pocitov a názorov žiaka
- podporovať verbálnu i neverbálnu formu komunikácie žiaka
- naučiť žiaka základy čítania

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Pragmatická rovina jazyka	
Porozumenie reči Počet hodín: 5	Komentovanie „tu a teraz“. Komentovaním všetkých činností a pomenovávaním predmetov rozvíjame porozumenie pojmov a ich vzájomných súvislostí. Postupujeme od poznávania skutočných predmetov a javov k obrázkom a porozumeniu pojmov. Kategorizovanie pojmov podľa daných kritérií. Vykonávanie činností podľa komentovania a porozumenia obsahu prehovoru komunikačného partnera.
Rozvíjanie expresívnej reči Počet hodín: 5	Námetové hry, pri ktorých žiak môže komentovať svoju činnosť - hlasné komentovanie činnosti alebo spoločné komentovanie s pomocou učiteľky s použitím názorných skutočných predmetov, ich miniatúry alebo primerané ilustrácie a obrázky. Jednoduché aktívne pomenovávanie predmetov a dejov v prostredí školy a rodiny, jednoduché komentovanie vykonávaných alebo prebiehajúcich činností a situácií. Tvorenie jednoslovných a dvojslovných viet, slovných pomenovaní.
Rozhovor Počet hodín: 10	Jednoduchý rozhovor, striedanie role s komunikačným partnerom. Začiatok a ukončenie rozhovoru. Výber a udržanie témy rozhovoru. Výber komunikačných prostriedkov primeraných situácii a komunikačnému partnerovi. Odpoveď na otázku, kladenie otázok. Modelové hry, dramatizácia.
Lexikálno-semantická rovina jazyka	
Rozvoj slovnej zásoby Počet hodín: 10	Pomenovávanie skutočných predmetov a javov alebo obrázkov. Kategorizovanie pojmov podľa významu s názornými príkladmi a bez nich. (Pri pomenovávaní zároveň ukazujeme na predmet alebo zároveň vykonávame pohyb a pod.) Rozlišovanie a porovnávanie významovo podobných a protikladných pojmov. (Názorne: reč v spojení so zrakovým alebo taktilným vnemom a pod.) Kľúčové slová. Upevňovanie významu pojmov a súvislostí zážitkovou formou.
Morfologicko-syntaktická rovina jazyka	
Syntaktické a morfologické	Nácvik ohýbania slov.

pravidlá, rozvoj jazykového citu Počet hodín: 10	Nácvik predložkových väzieb a analógie primerane schopnostiam žiaka s pomocou, názorným a zážitkovým spôsobom. Maľované čítanie. Doplňovanie a opakovanie viet. Odvodzovanie slov. Tvorba viet a súvetí. Rozvoj porozumenia reči.
Foneticko-fonologická rovina jazyka	
Rozvíjanie sluchovej diferenciačnej schopnosti Počet hodín: 5	Rozlišovanie zvukov reči, rytmizovanie slabík. Hry so zmenami melódie a tempa reči. Rozlišovanie prvej hlásky v slove. Rozlišovanie dĺžky hlások a slabík. Cvičenia zamerané na rozvíjanie pohyblivosti hovoridiel, koordináciu pohybov a správnu výslovnosť.
Rozvíjanie rozprávačských schopností (naratív)	
Rozprávanie Počet hodín: 15	Vyjadrenie potreby smädu, hladu a hygienických potrieb prostredníctvom očného kontaktu a neverbálnej komunikácie. Pozorovanie osôb a udalostí v okolí, uvažovanie o nich aj mimo ich bezprostredného vnímania. Jednoduché rozprávanie zážitku podľa osnovy, rozprávanie podľa obrázkov, vnímanie časovej následnosti a súvislostí udalostí. Práca s detskými ilustrovanými knihami, leporelami, obrázkami
Rozvíjanie iných schopností spojených s komunikáciou	
Rozvoj taktilného a kinestetického vnímania Počet hodín: 2	Poznávanie predmetov a povrchov hmatom, rozvíjanie diferenciačných schopností. Rozvíjanie vnímania vlastných pohybov.
Rozvoj sluchovej a zrakovej gnózie Počet hodín: 6	Poznávanie rôznych zvukov, rozlišovanie ich kvality, intenzity, smeru. Poznávanie melódie a rytmu. Cvičenia na zapamätanie melódie a rytmu, riekanky, radu slov, vety a pod. Vnímanie a diferencovanie viditeľných znakov predmetov, osôb a udalostí, vnímanie viditeľných zmien. Cvičenia na rozvíjanie zrakovej pamäti. Cvičenia zrakovej analýzy a syntézy. Rozvíjanie poznávacích procesov: zachovanie, priraďovanie, zoraďovanie, triedenie – kategorizácia. Rozvíjanie pamäti (akusticko-verbálna a zraková, pracovná pamäť).
Priestorová orientácia a orientácia v čase Počet hodín: 2	Cvičenia pravo-ľavej orientácie (telesná schéma, rovinná orientácia. Serialita (nácvik sekvencií, postupnosti). Intermodalita (audiovizuálny vzťah).
Rozvoj motorických schopností Počet hodín: 6	Rozvíjanie oromotoriky, vizuomotoriky, jemnej a hrubej motoriky, grafomotoriky, fonograforytmiky.
Základy čítania a písania	

Rozvíjanie schopností potrebných pre základy čítania Počet hodín: 38	Opakovanie a utvrdzovanie čítania a písania hlások, písmen, slabík a slov vyučovaných v predchádzajúcom ročníku. Čítanie a písanie hlások a písmen z, b, š, ž, č. Sluchové rozlišovanie v slove, poznávanie písmena a hlásky, použitie v slabikách a slovách. Skladanie, čítanie a písanie viet. Obrázkové čítanie. Poradie preberaných hlások a písmen si môže učiteľ prispôsobovať podľa vybranej použitej učebnice. Tempo preberania jednotlivých hlások a písmen učiteľ prispôsobuje individuálnym schopnostiam žiakov.
Spolu: 114 hodín	

Proces:

Žiakovi je potrebné umožniť komunikovať takou formou, pre akú má zachované schopnosti a tieto v komunikácii stimulovať a rozvíjať.
RKS sa prelína celým vyučovacím procesom. Na hodine RKS sa učiteľ má so žiakmi zamerať na porozumenie pojmov a súvislostí a precvičovanie ich používania v komunikácii.
Na vyučovaní predmetu RKS odporúčame využívať skupinovú prácu, zážitkové učenie, dramatizáciu a hry.
Vhodnou formou aktivít je cielené vytváranie komunikačných situácií. Túto formu vyučovania možno realizovať na vyučovacej hodine alebo v bloku, v priestoroch triedy alebo v prirodzenom prostredí, ktoré súvisí s komunikačným obsahom alebo témou. Odporúčame rozširovať vytváranie komunikačných situácií a okruh komunikačných partnerov aj do prostredia mimo školy a rodiny, napr. komunikácia v obchode, na pošte, na železničnej stanici a pod. Zameriavame sa na témy z bežného života pre použitie komunikačnej schopnosti v bežnom živote.

U žiakov, ktorých hovorená reč je nezrozumiteľná alebo sú úplne nehovoriaci využívame augmentatívnu a alternatívnu komunikáciu (AAK).Pri príprave činností pre žiakov, ktorí majú narušenú komunikačnú schopnosť odporúčame spolupracovať s logopédom, sledovať odbornú literatúru a odporúčané internetové zdroje, prípadne možnosti ďalšieho vzdelávania v oblasti komunikácie detí a žiakov s ťažko narušenou komunikačnou schopnosťou.

Medzipredmetové vzťahy:

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti sa prelína celým vyučovacím procesom a zároveň témy preberané v predmete RKS by mali byť v súlade s témami preberanými najmä v predmete vecné učenie, rozvíjanie grafomotorických zručností a rozvíjanie sociálnych zručností.

Stratégie vyučovania:

Vo výchovnovzdelávacom procese je potrebné individuálne pre každého žiaka citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na jednoduchšie kroky, formu a mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov. Vyučovanie je založené na využívaní metód a techník augmentatívnej

a alternatívnej komunikácie (AAK) – posunky, prstová abeceda, obrázkové systémy, piktogramy a iné, systémy používajúce multimediálnu techniku.

Učebné zdroje:

Obrázkový materiál, pracovné listy**,** detské časopisy, materiálno – technické a didaktické prostriedky

Hodnotenie predmetu:

Vyučovací predmet RKS sa neklasifikuje. Na vysvedčení sa uvádza „absolvoval“.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	**Rozvíjanie sociálnych zručností**
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 38 vyučovacích hodín
Ročník	desiaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Z oblastí, ktoré sú pri mentálnom postihnutí poškodené, je najmarkantnejšie poškodenie v oblasti sociálnych zručností a komunikačnej schopnosti. Rozvíjanie sociálnych zručností je preto jedným zo základných cieľov výchovno-vzdelávacieho procesu žiakov s mentálnym postihnutím.
Cieľom vyučovacieho predmetu rozvíjanie sociálnych zručností je vytvorenie, resp. rozvíjanie komunikačnej schopnosti, s atribútmi prostriedku vyjadrovania potrieb, nadväzovania kontaktov, ako aj výmeny informácií a vo vyšších ročníkoch aj vyjadrovanie vlastných emocionálnych stavov a ich „čítanie“ zo správania iných ľudí .
Prvoradým cieľom vzdelávania je sociálne správanie zodpovedajúce veku žiaka, úrovni jeho schopností, resp. rozvíjanie a učenie základných predpokladov týchto zručností.
Neoddeliteľnou súčasťou sociálneho správania sú schopnosti, ktoré napomáhajú sociálnej integrácii, tzv. integračné zručnosti, t.j. nadväzovanie a udržanie vzťahov, trávenie voľného času a iné aktivity, a v neposlednom rade samoobslužné schopnosti.
Okrem vyučovacích hodín predmetu rozvíjanie sociálnych zručností sa na rozvíjaní a upevňovaní sociálnych zručností podieľajú ďalšie vyučovacie predmety, najmä rozvíjanie komunikačnej schopnosti a pracovné vyučovanie.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Rozvíjanie sociálnych zručností	1	0	1

Ciele:

- zvládnuť základné pravidlá spoločenskej komunikácie
- rešpektovať a dodržiavať pravidlá spoločenského spolužitia v škole a v rodine
- uplatňovať vhodné spôsoby správania a rozlišovať prejavy neprimeraného správania
- prejavovať toleranciu k odlišnostiam spolužiakov

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Spoločenská komunikácia Počet hodín: 10	Spoločenská komunikácia pri odmietaní, ospravedlnení, pri riešení konfliktu, prosbe, vysvetľovaní.
Sociálne vzťahy v triede Počet hodín: 18	Vyvolávanie a udržiavanie kladných sociálnych vzťahov v triede. Spolupráca so spolužiakmi, zapájanie sa do jednoduchých sociálnych aktivít v triede. Prijímanie kritiky a kontrolovanie svojho správania v konfliktných situáciách.
Vyjadrovanie citov Počet hodín: 10	Nácvik primeraného riešenia vzniknutých sociálnych situácií, prejavovanie a zvládanie emócií. Vyjadrenie vlastného názoru sociálne prijateľným spôsobom.
Spolu: 38 hodín	

Proces:

Základným sociálnym zručnostiam učíme žiakov hravou formou. Precvičujeme a upevňujeme sociálne zručnosti pri stolovaní, pri prejavovaní záujmu o iných, pri vyjadrovaní citov. Povzbudzujeme ich ku vzájomnej interakcii a k spolupráci medzi spolužiakmi. Využívame pozitívne vzory správania v každodennom živote.

Medzipredmetové vzťahy:

Rozvíjanie sociálnych zručností sa prelína celým vyučovacím procesom a zároveň témy preberané v predmete by mali byť v súlade s témami preberanými najmä v predmete vecné učenie, rozvíjanie komunikačnej chopnosti a rozvíjanie grafomotorických zručností.

Stratégie vyučovania:

Vo výchovnovzdelávacom procese je potrebné individuálne pre každého žiaka citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na jednoduchšie kroky, formu a mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov.

Učebné zdroje: pracovné listy, detské časopisy, materiálno - technické a didaktické prostriedky

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	**Rozvíjanie grafomotorických zručností**
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 38 vyučovacích hodín
Ročník	desiaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Okrem hodín vyučovacieho predmetu rozvíjanie grafomotorických zručností sa na rozvíjaní a upevňovaní grafomotorických zručností podieľajú ďalšie vyučovacie predmety, najmä výtvarná výchova.
Vzhľadom na to, že od prevažnej väčšiny žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia nie je možné vyžadovať písanie písaným písmom a pre ich praktický život táto forma písma nemá praktický význam, je vhodné naučiť ich dorozumieť sa písomnou formou pri použití písmen veľkej tlačenej abecedy.
K nácviku písmen malej a veľkej písanej abecedy pristupujeme len u detí s vhodnými dispozíciami na túto činnosť. Nácvik písaných tvarov písma vtedy nacvičujeme súčasne s nácvikom ich čítania. Ako účinné pomôcky na vyučovanie rozvíjania grafomotorických zručností a písania okrem písacích nástrojov (hrubé voskové farby, kriedy, pastelky, ceruzky, neskôr pero), kartičiek s písmenami a obrázkami, je vhodné využívať reliéfne makety jednoduchých geometrických a iných tvarov na obkresľovanie a výkresy s predpísanými slovami, textami a nalepenými obrázkami, ktoré sa vložia do fólie, na ktorú žiak zmazateľnou fixkou môže dopĺňať vynechané písmená, slová. Poradie preberaných hlások a písmen si môže učiteľ prispôsobovať podľa vybranej používanej učebnice. Dĺžku času preberania jednotlivých hlások a písmen učiteľ prispôsobuje individuálnym schopnostiam žiakov.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Rozvíjanie grafomotorických zručností	1	0	1

Ciele:
- správne zaobchádzať s písacími potrebami a inými pomôckami
- poznať grafickú podobu písmen
- vedieť napísať niekoľko písmen
- vedieť napísať svoje meno tlačenými písmenami
- uplatňovať hygienické návyky pri písaní

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Tvary písmen Počet hodín: 20	Uvoľňovacie a relaxačné cvičenia horných končatín. Opakovanie a precvičovanie nacvičených tvarov. Upevnenie písania tvaru písmen p, t. Opisovanie a prepisovanie písmen. Nácvik písania ďalších písmen z, b, š, ž, č.
Slabiky Počet hodín: 18	Písanie slabík. Písanie slabík s doposiaľ precvičenými písmenami. Opisovanie a prepisovanie slabík. Písanie podľa diktátu v závislosti od individuálnych možností žiakov.
Spolu: 38 hodín	

Proces:

V závislosti od individuálnych možností žiakov nacvičujeme tvary ďalších písmen, krátkych slov, rozvíjame analýzu a syntézu slova. Využívame prácu na PC s edukačnými programami. V závislosti od postihnutia žiaka odporúčame používať špeciálne pomôcky na PC.

Medzipredmetové vzťahy:

Formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci predmetov (výtvarná výchova, rozvíjanie sociálnych zručností, pracovné vyučovanie).

Stratégie vyučovania:

Rozvíjanie grafomotorických zručností je založené na precvičovaní jemnej motoriky rúk a jemnej motoriky prstov.
Vhodné je používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:
-motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
-slovné metódy (vysvetľovania rozhovoru)
-metódy samostatnej práce
-metódy opakovania a precvičovania
-demonštračné metódy
-metóda viacnásobného opakovania
-zmiešané formy vyučovania napríklad skupinová
Vyučovacie hodiny gafomotorických zručností by mali pripraviť žiaka na zvládnutie písania.

Učebné zdroje:
D. Píšová, M. Šinská, D. Hospodárová – Bodka, čiarka, palička, poslúchaj ma ručička Pracovný zošit na písanie pre prípravný a prvý ročník základných a špeciálnych škôl,
Mgr. V. Hlinková, Mgr. P. Pravňanská – Kolotoč Pracovné listy pre prípravný a 1. ročník ZŠ pre nehovoriacich, pre nižší a stredný stupeň pomocných škôl,
Pracovné listy k zmyslovej výchove pre 1.- 3. Ročník špeciálnych základných škôl (variant B)

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	**Matematika**
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 76 vyučovacích hodín
Ročník	desiaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovanie matematiky sa snaží poskytnúť všetkým žiakom, spôsobom primeraným ich mentálnej úrovni, adekvátnymi formami a metódami také matematické vzdelanie, ktoré im umožní riešiť najnutnejšie problémy a úlohy praktického života.
Individuálnym prístupom získava žiak prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu dokázal v živote prirodzene aplikovať.
Ciele vyučovacieho predmetu matematika sú kladené tak, aby bol obsah a proces vzdelávania orientovaný na žiaka, aby prostredníctvom individuálneho, názorného prístupu pôsobili na pozitívny kognitívny rozvoj a v konečnom dôsledku aj na rozvoj celej osobnosti žiaka s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Hranice obsahu učiva jednotlivých ročníkov nesmú byť prekážkou pre efektívne vzdelávanie žiaka. Časová potreba a množstvo obsahu učiva sa prispôsobuje individuálnym schopnostiam žiaka. Je potrebné klásť dôraz nielen na obsah vzdelávania, ale predovšetkým na prístup ku žiakovi, na výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok a v neposlednej rade aj na vhodné učebné prostredie.
Je potrebné zvoliť inú formu sprostredkovania učiva. Môžu to byť rôzne pracovné listy, manipulácia s konkrétnymi predmetmi, obrázkami, pracovné úlohy uložené v škatuliach, výučba prostredníctvom počítača a podobne.
Záleží na osobitostiach žiaka, je potrebné adekvátne reagovať na jeho potreby, schopnosti a možnosti. To si vyžaduje cieľavedomú a namáhavú prácu pedagóga, využívajúc jeho vedomostný, kreatívny, flexibilný a ľudský potenciál.
Učivo má byť prezentované takými formami a metódami, ktoré sú pre daného žiaka najprijateľnejšími. Je treba mať na zreteli, že nie je podstatné to, aby si žiak osvojil čo najväčšie množstvo učiva, ale aby osvojené učivo vedel v čo najväčšej miere využívať v praktickom živote.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Matematika	2	0	2

Ciele:
- vedieť tvoriť skupiny z rozličných predmetov
- vedieť priraďovať predmety k danému číslu a číslo k danej skupine predmetov
- pochopiť množstvo 10
- oboznámiť sa so základmi numerácie
- používanie kalkulačky samostatne/s pomocou
- oboznámiť sa so základnými rovinnými útvarmi a geometrickými telesami

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
ARITMETIKA Porovnávanie a triedenie predmetov podľa vlastností Počet hodín: 8	Porovnávanie predmetov podľa vlastností. Triedenie predmetov podľa vlastností: množstvo, veľkosť, farba, tvar. Priraďovanie predmetov k číslam. Priraďovanie čísel k skupine predmetov.
Osvojovanie pojmov Počet hodín: 7	Osvojovanie si pojmov viac – menej – rovnako. Základy numerácie, symboly +, -, =. Používanie kalkulačky samostatne , s pomocou.
Orientácia v priestore Počet hodín: 3	Orientácia v priestore, praktické upevňovanie osvojených pojmov.
Číslo 10 Počet hodín: 40	Číslo 10. Počítanie do 10. Čítanie a písanie číslice 10. Číselný rad do 10. Priraďovanie predmetov k číslu. Priraďovať čísla k skupine predmetov. Vytváranie skupín o danom počte predmetov. Rozklad čísla s názorom. Uplatňovanie matematických vedomostí pri manipulácii s peniazmi.
GEOMETRIA Kruh Počet hodín: 3	Pomenovanie geometrického tvaru a priradenie k názvu. Nakreslenie kruhu podľa predlohy. Poznať rozdiel medzi kruhom a guľou.
Štvorec Počet hodín: 3	Pomenovanie geometrického tvaru a priradenie k názvu. Nakreslenie štvorca podľa predlohy. Poznať rozdiel medzi kockou a štvorcom.
Obdĺžnik Počet hodín: 3	Pomenovanie geometrického tvaru a priradenie k názvu. Nakreslenie obdĺžnika podľa predlohy. Poznať rozdiel medzi obdĺžnikom a kvádrom.
Trojuholník Počet hodín: 3	Pomenovanie geometrického tvaru a priradenie k názvu. Nakreslenie trojuholníka podľa predlohy. Poznať geometrický tvar trojuholník.
Guľa Počet hodín: 3	Pomenovanie geometrického tvaru a priradenie k názvu.
Kocka Počet hodín: 3	Pomenovanie geometrického tvaru a priradenie k názvu.
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Práca na hodinách matematiky je založená na praktických činnostiach a zručnostiach, ktoré žiaci využijú v bežnom živote. Snažíme sa posilňovať pamäť a rozvíjať logické myslenie prostredníctvom matematických operácií. Využívame didaktické hry a tiež jednoduché edukačné programy v závislosti od individuálnych možností žiakov.

Medzipredmetové vzťahy:

- formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci rôznych predmetov (vecné učenie, rozvíjanie grafomotorických zručnosti, etická výchova, pracovné vyučovanie, výtvarná výchova)

Stratégie vyučovania:

Pri vyučovaní matematiky je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:
- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, beseda, dramatizácia)
- metódy samostatnej práce (samostatná práca s knihou, pracovným listom, slovníkom alebo obrázkovým materiálom)
- inscenačné metódy
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí

Z organizačných foriem sa sústredíme na frontálnu, skupinovú (v podobe didaktických hier) a individuálnu prácu so žiakmi, v menšej miere párovú prácu ako predprípravu skupinovej práce. Počas celého roka venujeme starostlivosť zvukovej stránke hovorených prejavov žiakov.

Učebné zdroje:

J. Rýglová: Matematika pre 3. ročník špeciálnych základných škôl 1. časť., Materiálno - technické a didaktické prostriedky.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	**Informatika**
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 38 vyučovacích hodín
Ročník	desiaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet informatika má dôležité postavenie aj vo vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím, pretože podobne ako matematika rozvíja myslenie žiakov.
Cieľom vyučovacieho predmetu informatika je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník pri práci s počítačom.
Žiaci si prostredníctvom práce s jednoduchými edukačnými počítačovými programami určenými pre výchovu, vzdelávanie a alternatívnu komunikáciu osvojujú obsluhu počítača na elementárnej užívateľskej úrovni primerane k ich individuálnym schopnostiam. Získané zručnosti im v praktickom živote uľahčia spôsob komunikácie.
Tieto zručnosti žiaci upevňujú v medzipredmetových vzťahoch pri práci so špeciálnymi edukačnými programami, ktoré sú ľahko ovládateľné – jednou alebo dvoma klávesami, môžu ich používať aj žiaci s narušenou motorikou rúk.
Odporúčame podľa možností školy, aby mali žiaci vzhľadom k ich individuálnym schopnostiam špeciálne pomôcky pre ovládanie PC ako sú rôzne tlačidlá, držiaky tlačidiel, klávesnice s veľkými aktívnymi plochami, dotykové monitory, polohovacie zariadenia, ktoré nahrádzajú klasickú myš a rôzne komunikátory. Sú vhodné aj pre žiakov s viacnásobným postihnutím.
Pri vyučovaní predmetu informatika spravidla pri jednom počítači sedí jeden žiak.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Informatika	0,5	0,5	1

Ciele:

- poznať počítač, monitor, myš, klávesnicu
- vedieť zapnúť/vypnúť počítač samostatne alebo s pomocou
- vedieť pracovať s myšou a klávesnicou samostatne alebo s pomocou
- oboznámiť sa s jednoduchým edukačným programom a hrou

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Oboznámenie sa s počítačom Počet hodín: 10	rozlišovanie jednotlivých častí počítačovej zostavy (PC, monitor, klávesnica, myš), - ovládanie klávesnice a myši samostatne alebo s pomocou, - ovládanie tabletu samostatne alebo s pomocou.
Ovládanie jednoduchej hry Počet hodín: 10	- pustenie / ukončenie hry samostatne alebo s pomocou
Práca v jednoduchom grafickom editore pre deti Počet hodín: 10	- kreslenie vlastných obrázkov, obrázkov podľa návodu - kreslenie voľnou rukou i s použitím nástrojov editora (podľa individuálnych možností žiakov).
Práca s edukačným programom Počet hodín: 8	- na rozvíjanie vnímania, pozornosti, pamäti, myslenia, jemnej motoriky, koordinácie pohybov - na rozvoj slovnej zásoby, základov počítania a iné - pre alternatívnu a augmentatívnu komunikáciu Edukačné programy: Alík, Brepta, Méďa – farby a tvary, Méďa a obrázky, Pasívne sledovanie – klikaj a sleduj, Catch me – program určený na nácvik ovládania štandardnej i alternatívnej počítačovej myši; Čím budem?, Než pôjdem do školy...
Spolu: 38 hodín	

Proces:

Podľa individuálnych možností jednotlivých žiakov používame jednoduché programy, ktoré sú ľahko ovládateľné. Ich výber prispôsobíme primerane schopnostiam žiaka. Žiaci pracujú s pomocou učiteľa s ohľadom na ich stupeň postihnutia.

Medzipredmetové vzťahy:

- formou prierezových tém, napr. témy vyučované v rôznych predmetoch
- organizovanie súťaží, triednych súťaží

Stratégie vyučovania:

Vo výchovnovzdelávacom procese je potrebné individuálne pre každého žiaka citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na jednoduchšie kroky, formu a mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov.

Učebné zdroje:

- pracovné listy, detské časopisy, encyklopédie, materiálno – technické a didaktické prostriedky

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	**Vecné učenie**
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 76 vyučovacích hodín
Ročník	desiaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vecné učenie je integrovaný vyučovací predmet v prípravnom až 10. ročníku pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia, v ktorom žiaci získavajú elementárne poznatky z oblasti prírodovedných a spoločenskovedných odborov.
Cieľom vyučovacieho predmetu je viesť žiakov k pravdivému poznaniu sveta, prírody a spoločnosti, a to na základe vlastného pozorovania zmien v spôsobe života rastlín, zvierat a ľudí.
Žiaci sa oboznamujú a manipulujú s prírodninami, vecami, učia sa chápať vzťahy medzi nimi a vedieť vyjadriť tieto zákonitosti slovom, usporiadaním, kresbou, alebo akýmkoľvek prijateľným spôsobom.
Z prírodovednej oblasti sa žiaci zoznamujú s charakteristickými črtami živej a neživej prírody. Poznávajú zmeny, ktoré sa odohrávajú v prírode. Začínajú chápať zákonitosti zmien v prírode, v živote rastlín a živočíchov, získavajú predstavu o tom, ako prírodné zmeny ovplyvňujú činnosti ľudí. V učive usporiadanom podľa ročných období žiaci poznávajú prírodné javy primerané ich chápaniu a pozorujú, ako sú zmeny v prírode počas roka spojené s činnosťou ľudí a s ich životom.
Zo spoločenskovednej oblasti poznávajú žiaci domov, školské prostredie s jeho najbližším okolím, poznávajú dôležité dopravné značky, zoznamujú sa zo základnými pravidlami bezpečnosti cestnej premávky pre chodcov a cyklistov. Žiaci sa systematicky pripravujú na účasť v cestnej premávke. Upevňujú si základné návyky nevyhnutné na ochranu zdravia.
Vo výchovno-vzdelávacom procese je potrebné, individuálne pre každého žiaka, citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na jednoduchšie kroky, formu a mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Vecné učenie	1	1	2

Ciele:
- zvládnuť jednoduchú orientáciu v čase
- poznať vybrané druhy zvierat a rastlín
- poznať pravidlá bezpečného správania sa v prírode
- poznať pravidlá cestnej premávky pre chodcov
- poznať najbližšie miesta v okolí školy a bydliska
- poznať symboly štátu

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Základná orientácia Počet hodín: 20	Poznanie základných osobných údajov. Rozlišovanie rodinných príslušníkov a blízkych príbuzných. Orientácia v čase : skladba roka – mesiace, týždne, dni, celé hodiny; včera – dnes – zajtra. Orientácia v blízkom okolí. Poznávanie vlastného tela. Význam osobnej hygieny ako prevencie pred rozličnými ochoreniami, ochrana pred infekčnými ochoreniami. Škodlivosť fajčenia a konzumácie alkoholických nápojov. Vzťah medzi chlapcom a dievčaťom: priateľstvo a láska. Vznik nového života: počatie, tehotenstvo, pôrod. Orientácia v otázkach bezpečného sexuálneho a intímneho života.
Poznávanie prírody Počet hodín: 20	Hospodársky významné druhy zvierat. Hospodársky významné druhy rastlín. Les, lesné plody, správanie sa v lese. Liečivé a jedovaté rastliny. Ochrana prírody a životného prostredia. Triedenie odpadu; pojem plasty, ich použitie a likvidácia. Oboznámenie sa s pojmami pitná, úžitková a odpadová voda.
Naša vlasť Počet hodín: 16	Slovenská republika a susedné štáty. Symboly štátu, hlavné mesto. Hlavní predstavitelia štátu. Obecný a mestský úrad.
Orientácia v bežných životných situáciách Počet hodín: 20	Praktické poznávanie pravidiel cestnej premávky pre chodcov, dopravné značky pre chodcov, zvuková a svetelná signalizácia. Využívanie informačných služieb k vlakom a autobusom, zakúpenie cestovného lístka, požiadanie o pomoc. Pomoc pri drobnom poranení, úraze, páde, nácvik privolania lekárskej pomoci. Používanie mobilného telefónu. Pojem horľavina, zásady bezpečného zaobchádzania s horľavinami; prvá pomoc pri popálení a poleptaní. Oboznámenie sa s piktogramom označujúcim nebezpečnú látku (horľavina, jed, žieravina, výbušnina).
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Oboznamujeme žiakov so základnými právami a povinnosťami občana prostredníctvom vysvetľovania konkrétnych príkladov. Primerane k chápaniu a mentálnym možnostiam žiakov ich oboznámime s vybavovaním osobných záležitostí na obecnom alebo mestskom úrade.
Žiaci prezentujú svoje vedomosti s pomocou obrazového a názorného materiálu, pomocných otázok a podľa individuálnych schopností.

Medzipredmetové vzťahy:

Formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracované v rámci predmetov (výtvarná výchova, rozvíjanie sociálnych zručností, pracovné vyučovanie).

Stratégie vyučovania:

Vo výchovno-vzdelávacom procese je potrebné, individuálne pre každého žiaka, citlivo zvážiť výber vhodných metód a organizačných foriem vyučovania napr: motivačné rozprávanie, rozhovor, pochvala, povzbudenie; slovné metódy; metódy samostatnej práce; demonštračné metódy; metóda viacnásobného opakovania; zmiešané formy vyučovania napr. Skupinová

Učebné zdroje:

Vybrané pracovné listy z vecného učenia, vlastiveda pre ŠZŠ, plagáty s tematikou osobnej hygieny, obrázky stromov.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	**Etická výchova**
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 38 vyučovacích hodín
Ročník	desiaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Etická výchova predstavuje vyskúšaný a overený výchovný model, ucelený program vedúci žiakov k pozitívnym hodnotám a k ich uplatneniu v bežnom živote. Etická výchova pomáha žiakom rozvíjať svoju identitu, poznať svoje silné a slabé stránky, zároveň ich učiť pochopiť a akceptovať druhých, vytvárať pozitívne vzťahy a prevziať zodpovednosť za seba. Vďaka týmto cieľom etická výchova pripravuje aj žiakov s mentálnym postihnutím na život v rodine, v skupine ľudí. Vychováva osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku, prírode , spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohoto cieľa sa netreba uspokojiť len s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením podporiť pochopenie a zvnútornenie mravných noriem a napomáha osvojeniu správania, ktoré je s nimi v súlade. Cieľom etickej výchovy je v rámci možností nahradiť žiakom chýbajúce pozitívne skúsenosti, vrátiť im pocit dôvery v seba a okolie, pomáha im nadobudnúť zdravé sebavedomie, učiť ich vychádzať s rovesníkmi, podporovať rozvoj pozitívnych osobnostných vlastností,oboznamovať a pomôcť zvnútorňovať prosociálne hodnoty a postoje.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Etická výchova	1	0	1

Ciele:

- upevniť si základné komunikačné zručnosti a základy spoločenského správania
- učiť sa primerane vyjadrovať city
- učiť sa spoznávať pozitívne vlastnosti svojich najbližších
- dodržiavať dohodnuté pravidlá správania

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Verbálna a neverbálna komunikácia Počet hodín: 15	Otázka a prosba Precvičovanie schopnosti klásť otázky a formulovať prosby vedúce k priateľstvu v hre alebo spoločnej činnosti. Poďakovanie a ospravedlnenie Precvičovanie poďakovania za splnenie vyslovenej prosby, za požičanú hračku alebo pomôcku. Uvedomenie si chyby a vyslovenie ospravedlnenia. Rozhovor Prejavovanie schopnosti začať, udržiavať a ukončiť rozhovor. Prejavovanie schopnosti ovládať svoju impulzivitu a zlepšovať sebaovládanie v rozhovore. Počúvanie Prejavovanie schopnosti trpezlivého počúvania, odpútanie sa od seba a sústredenie na hovoriacu osobu. Pravda a lož Rozlišovanie pravdy od lži, uvedomovanie si negatívnych dôsledkov lži.
Pozitívne hodnotenie seba a druhých Počet hodín: 10	Pozitívne sebahodnotenie Utváranie pozitívneho vzťahu k sebe. Uvedomovanie si vlastných pozitívnych stránok. Sebaovládanie. Hry a aktivity podporujúce pozitívne sebahodnotenie. Pozitívne hodnotenie druhých Vyjadrenie uznania a sympatie. Konkrétne vyjadrenie vlastnosti dobrého priateľa. Odpustenie. Uvedomenie si účinnosti pochvaly na sebe a iných. Vyslovovanie a prijímanie pochvaly druhých. Vyjadrovanie a prijímanie kritiky a pochvaly.
Tvorivosť v medziľudských vzťahoch Počet hodín: 13	Pozorovanie. Hry a úlohy rozvíjajúce tvorivosť. Tvorivé riešenie každodenných situácií zo života žiakov.
Spolu: 38 hodín	

Proces

Žiakov učíme primerane vyjadrovať city, kultivovane vyjadrovať negatívne city ako hnev, vzdor, smútok. Vedieme ich k tomu, aby akceptovali city iných, spoznávali pozitívne vlastnosti svojich najbližších v rodine i v škole. Dbáme na dodržiavanie dohodnutých pravidiel správania.

Medzipredmetové vzťahy

Medzipredmetové vzťahy sú realizované formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracované v rámci ostatných predmetov - vecné učenie, pracovné vyučovanie.

Stratégie vyučovania

Vyučovanie predmetu etická výchova je založené na komunikačno – poznávacom princípe a dosahovanie určených cieľov sa realizuje najmä prostredníctvom zážitkových metód, ktoré vytvárajú optimálne podmienky pre budovanie a zvnútorňovanie ponúkaných hodnôt. Doplnkovými metódami sú metódy :
- motivačné – motivačný rozhovor, rozprávanie, demonštrácia, problém ako motivácia, uvádzanie príkladov z praxe, pochvala, kritika
- expozičné – slovné – prednáška, rozprávanie, opis, vysvetľovanie, dramatizácia
- demonštračné – diafilm, televízne vysielanie , DVD

Pri výbere vhodných metód musí učiteľ prihliadať na individualitu každého žiaka a stupeň jeho mentálneho a zmyslového postihnutia. Vzhľadom na žiakov s ťažkým stupňom MP je vhodné pri výučbe daného predmetu využívať didaktické hry, modelové situácie a ukážky z praxe.

Učebné zdroje:

- učebnice občianskej výchovy pre II. stupeň ŠZŠ, odborné časopisy a literatúra, materiálno – technické a didaktické pomôcky, internet, www. infovek.sk/predmety/etika/index.php

Použitá a odporúčaná literatúra:

BRATSKÁ, M.: *Metódy aktívneho sociálneho učenia a ich aplikácia*. Bratislava: Univerzita Komenského, 1994.
KOŠČ, M.: *Základy psychológie*. Bratislava: SPN, 1994.
LENCZ, L.: *Pedagogika etickej výchovy*. Bratislava: MC, 1992.
LENCZ, L. - KRIŽOVÁ, O.: *Metodický materiál k predmetu etická výchova*. Bratislava: MC, 1993.
LENCZ, L. a kol.: *Metodický materiál k predmetu etická výchova II*. Bratislava: MC, 1994.
LENCZ, L., IVANOVÁ, E.: *Metodický materiál III*. K predmetu etická výchova. Bratislava: MC, 1995.
ROCHE – OLIVAR, R.: *Etická výchova*. Bratislava: Orbis Poctus Istropolitana, 1992.
JOYEUX, H.: *Přichází puberta*. Sexuální výchova od 10 do 13 let. Praha: Portál, 1994.
Učebné osnovy Etickej výchovy pre 5. až 9. ročník základnej školy. Bratislava: Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, 1997.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	**Pracovné vyučovanie**
Časový rozsah výučby	4 hodiny týždenne, spolu 152 vyučovacích hodín
Ročník	desiaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet pracovné vyučovanie má významnú úlohu vo vzdelávaní žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia z hľadiska: úspešného sociálneho začlenenia sa do spoločnosti, vytvárania sociálneho, pracovného a osobného uplatnenia sa, individuálneho rozvoja jeho osobnosti a z hľadiska vytvárania vzťahov k okolitému životu.
Pracovné vyučovanie je dôležitým faktorom pri vytváraní samoobslužných a hygienických návykov, pri vytváraní a rozvoji poznávacích procesov, motorických a pracovných zručností a návykov. Pracovné vyučovanie prispieva k uspokojovaniu osobných potrieb žiaka, k rozvoju jeho schopností, možností a zručností. V kooperácii s ostatnými predmetmi prispieva k rozvoju celej osobnosti žiaka, a tým sa stáva jeho život zmysluplnejším a nezávislejším.
Obsah vyučovacieho predmetu pracovné vyučovanie sa realizuje v čo najväčšej miere v prirodzených podmienkach, v situáciách, v ktorých bude žiak danú činnosť v reálnom živote vykonávať. Obsah pracovného vyučovania je členený na zložky. Toto rozdelenie vychádza zo schopností žiaka osvojiť si obsah daného učiva, a zo schopnosti vedieť ho aplikovať v súčasnom i budúcom praktickom živote.
V zložke sebaobslužné činnosti žiaci nadobúdajú zručnosti v starostlivosti o hygienu tela a zovňajšku, osvojujú si stravovacie návyky a pravidlá stolovania.
Obsahom zložky práce v domácnosti je osvojovanie si základných pracovných návykov v domácnosti, zručností potrebných pri domácich prácach a udržiavanie poriadku. Súčasťou tejto zložky je aj šitie. Žiaci nadobúdajú zručnosti v základných technikách šitia a ručných prác. Súčasťou zložky sú aj práce v kuchyni. Žiaci si osvojujú základné znalosti o potravinách, a ako udržiavať poriadok a hygienu v kuchyni. Vo vyšších ročníkoch nadobúdajú žiaci zručnosti pri príprave jednoduchých nápojov a jedál.
V zložke práce v dielni si žiaci osvojujú schopnosť rozlišovať rozličné materiály, spoznávajú ich v praktickom živote, osvojujú si manuálne zručnosti s nimi a vytvárajú jednoduché výrobky. Pri realizácii výchovno-vzdelávacieho procesu je potrebné individuálne pre každého žiaka, citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na jednoduchšie kroky, formu a mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov.
Žiaci s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia majú problémom s nedostatočnou motiváciou k činnosti, problémy s pozornosťou a vytrvalosťou. Je potrebné

pri zadávaní úlohy pre konkrétneho žiaka vedieť, čím a ako je ho možné motivovať a upútať jeho pozornosť. Na začiatok práce zaraďujeme ľahkú úlohu, o ktorej predpokladáme, že žiak zvládne, a ktorá ho môže motivovať k ďalšej práci. Následne zaraďujeme úlohu alebo činnosť, ktorú si má žiak osvojiť, prípadne utvrdiť. Na záver zaraďujeme úlohu alebo činnosť, ktorú má žiak rád. Nácvik jednotlivých činností nesmie byť samoúčelný, snažíme sa o to, aby žiak osvojenú činnosť vedel využiť v praktickom živote, inak jej osvojenie nemá pre žiaka význam. Jednotlivé pracovné úlohy je potrebné rozdeliť podľa schopností žiaka na čiastkové úlohy, inak by si ju žiak pre jej náročnosť nemusel vedieť osvojiť.
Žiakovi je potrebné poskytovať primeranú pomoc, forma a miera závisí od schopností konkrétneho žiaka. Je potrebné citlivo zvážiť, ktoré činnosti už má žiak osvojené, aby mu nebola poskytovaná väčšia pomoc ako žiak v skutočnosti potrebuje, čím by sa brzdil jeho ďalší rozvoj.
Každé zadanie pracovnej úlohy musí byť jednoznačné, zrozumiteľné, aby žiak vedel, čo má urobiť a ako má postupovať. Postupujeme od najjednoduchších úloh k zložitejším Pracovné zaťaženie musí byť primerané silám žiakov, nesmie byť tak náročné, aby žiakov vyčerpalo, ale ani príliš jednoduché, lebo by nedostatočne aktivizovalo ich myslenie a v dostatočnej miere ich nezamestnávalo.
Je potrebné zaistiť bezpečnosť žiakov potrebnými opatreniami, a tiež nácvikom bezpečných pracovných návykov.
Tak ako aj v iných vyučovacích predmetoch, aj pri výučbe pracovného vyučovania je dôležité zohľadňovať dosiahnutú aktuálnu úroveň žiaka, aby osvojovanie si nových vedomostí, zručností a návykov bolo prirodzeným pokračovaním výučby.
Pri výbere úloh učiteľ prihliada aj na učebnú látku ďalších vyučovacích predmetov. Nevyhnutnosť koordinácie pracovného vyučovania s inými vyučovacími predmetmi vyplýva z podstaty rozvoja poznávacích možností žiakov s mentálnym postihnutím.
Veľmi dôležitou podmienkou je materiálne zabezpečenie pracovného vyučovania. Sú to najmä pracovne a dielne, sklad materiálu, pozemok, dostatok vyhovujúcich nástrojov, pracovných a učebných pomôcok a jednotného materiálu pre žiakov.
Pracovné prostredie musí vyhovovať hygienickým podmienkam, ako je napr. čistý vzduch, vhodné osvetlenie, čistota pracoviska a iné. K hygienickým podmienkam patrí aj vhodné oblečenie na pracovné vyučovanie..
Na hodinách pracovného vyučovania sa používajú rôzne učebné pomôcky (vzorový výrobok, súbor nástrojov, materiálov, modely, predlohy a iné), ktoré musia byť primerané mentálnemu postihnutiu žiaka.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Pracovné vyučovanie	2,5	1,5	4

Ciele:

- upevňovať správne stereotypy hygienických návykov, sebaobslužných činností a stravovacích návykov
- získať základné vedomosti o materiáloch, nástrojoch a pracovných postupoch,
- rozlišovať rôzne druhy materiálov
- zostaviť samostatne/s pomocou montáž a demontáž jednoduchého modelu
- naučiť sa pracovať podľa slovného návodu a jednoduchej predlohy

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Sebaobslužné činnosti Počet hodín: 25	Upevňovanie sebaobslužných stereotypov pri obliekaní, obúvaní a osobnej hygiene, pri stolovaní, skvalitňovanie činností súvisiacich so základnou starostlivosťou o odev a obuv.
Práce v domácnosti Počet hodín: 50	Udržiavanie poriadku v osobných veciach a vo svojom okolí. Nákup a skladovanie potravín. Príprava studených a teplých nápojov, studených a teplých jedál s ohľadom na individuálne schopnosti žiakov. Zásady zdravej výživy. Bezpečná manipulácia so spotrebičmi v kuchyni a v byte. Pranie a sušenie osobnej bielizne. Žehlenie bez/ s pomocou, skladanie bielizne a šatstva. Prišívanie gombíkov, zošívanie látok. Výmena batérií v elektrospotrebičoch.
Práce v dielni Počet hodín: 50	Rozoznávanie materiálov: papier, textil, drevo, kov, plasty a ich využitie v praxi. Rozoznávanie a pomenovanie náradia: kladivo, pílka, kliešte, pilník, skrutkovač, ručný vrták; práca s náradím. Montážne a demontážne práce s jednoduchými stavebnicami a skladačkami, zostavovanie modelov konštrukčných stavebníc.
Pestovateľské práce Počet hodín: 27	Pestovanie a ošetrovanie izbových rastlín. Sezónne práce na školskom pozemku s ohľadom na individuálne schopnosti žiakov. Pestovanie vybraných druhov zeleniny (siatie do riadkov, do jamiek, sadenie, pletie záhonov, zber a uskladnenie zeleniny).
Spolu: 152 hodín	

Proces:

Pri práci vedieme žiakov k tomu, aby vedeli zvoliť vhodný pracovný postup v súlade s druhom spracúvaného materiálu, aby využívali jednoduché pracovné techniky a zvládali pracovné postupy primerane k svojim individuálnym možnostiam. Dbáme na správne používanie nástrojov a náradia.

Medzipredmetové vzťahy:

Predmet pracovné vyučovanie participuje najmä s rozvojom komunikačnej zručnosti, rozvojom sociálnych a grafomotorických zručností.

Stratégia vyučovania:

Využíva hlavne individuálnu a skupinovú formu vyučovania. Pri vyučovaní predmetu je dôležité dodržiavať najmä zásadu názornosti a primeranosti. Je potrebné vhodne zvážiť použitie pomôcok, používať hlavne známe predmety z okolia žiakov.

Učebné zdroje:

Omaľovánky, vystrihovačky

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	**Hudobná výchova**
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 38 vyučovacích hodín
Ročník	desiaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 - primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet hudobná výchova je pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia predovšetkým vyučovacím predmetom činnostným a zážitkovým. Na základe hudobných hrových činností sa žiaci učia orientovať vo svete hudby, prebúdza sa v nich záujem o hudbu a radosť z nej.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Hudobná výchova	1	0	1

Ciele:

- rozvíjať rytmické a intonačné schopnosti žiakov
- zvládnuť hru na telo a jednoduché rytmické nástroje
- rozlišovať niektoré hudobné nástroje podľa zvuku
- osvojiť si jednoduché piesne a hudobno-pohybové hry
- sústrediť sa na počúvanie krátkych skladieb

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Rytmické cvičenia Počet hodín: 8	Rozlišovanie tempa, rytmu piesne alebo inštrumentálnej skladby. Rytmizácia riekaniek a jednoduchých rytmov pesne. Rytmické cvičenia s využitím Orffovho inštrumentária (ozvučné drievka, bubon, triangel, činely)
Poznávanie hudobných nástrojov Počet hodín: 5	Rozlišovanie tónov hudobných nástrojov: bubon, klavír, trúbka, husle, gitara.
Piesne a skladby na počúvanie Počet hodín: 10	Počúvanie krátkych skladieb rôzneho charakteru. Koncentrácia na počúvanie, vnímanie rytmu a melódie skladby.
Hudobno - pohybové hry a tance Počet hodín: 5	Hudobno-pohybové činnosti.

Piesne pre spev žiakov Počet hodín: 10	Spev jednoduchých piesní s doprovodom hudobného nástroja.
Spolu: 38 hodín	

Proces:

Vedieme žiakov k sústredeniu sa na počúvanie relaxačnej hudby a jednoduchých krátkych skladieb, k správnemu držaniu tela pri speve, správnu manipuláciu s hudobnými a rytmickými nástrojmi. Prostredníctvom hudobno-pohybových činností uvoľňujeme napätie u žiakov a navodzujeme dobrú náladu. Využívame prvky muzikoterapie.

Medzipredmetové vzťahy:

- formou vzťahu k slovenskému jazyku (rečňovanky, vyčítanky, príslovia a porekadlá)
- výtvarná výchova (výtvarné ukážky, ilustrácie...)
- zdravotná telesná výchova (pohybové hry)

Stratégie vyučovania:

Prevahu tvoria použité metódy:
- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie. vysvetľovanie)
- metóda imitačná – napodobňovanie podľa počutia
- praktické metódy v podobe hudobných činností
- metóda sprostredkovania hudobných poznatkov a hudby učiteľom a v interakcii učiteľ – žiak
- hra ako metóda
- metódy demonštračné (demonštrácia akustického záznamu)
- metódy opakovania a precvičovania

Učebné zdroje:

- hudobný materiál, DVD, vyučovacie programy, hudobné nástroje

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	**Výtvarná výchova**
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 38 vyučovacích hodín
Ročník	desiaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 - primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vo vzdelávaní žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia má nezastupiteľné miesto aj vyučovací predmet výtvarná výchova. Výtvarné aktivity napomáhajú žiakom rozvíjať grafomotorické zručnosti, hrubú a jemnú motoriku. Na základe rozvoja jemnej motoriky sa rozvíja komunikačná schopnosť žiakov, expresívna a receptívna zložka reči, a aj nonverbálna forma komunikácie.
Ciele vyučovacieho predmetu výtvarná výchova pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov výtvarnej výchovy ako vyučovacieho predmetu a zo všeobecne stanovených cieľov vzdelávania žiakov s touto diagnózou:
– rozvoj jemnej a hrubej motoriky,
– rozvoj koordinovaného pohybu rúk,
– rozvoj senzomotorickej koordinácie,
– rozvoj laterality
– rozvoj priestorovej orientácie,
– rozvoj koordinácie oko - ruka,
– rozvoj pozornosti,
– rozvoj priestorovej pamäti,
– rozvoj vnímania,
– spoločné výtvarné aktivity.

Výchovno-vzdelávacie ciele a niektoré aktivity výtvarnej výchovy sa prelínajú s cieľmi a činnosťami iných vyučovacích predmetov, a to najmä s vyučovacími predmetmi rozvíjanie grafomotorických zručností, rozvíjanie sociálnych zručností a pracovné vyučovanie.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Výtvarná výchova	1	0	1

Ciele:

- uplatňovať línie, farby, tvary a objekty na ploche i v priestore podľa vlastného zámeru
- rozlišovať odtiene a ladiť farby
- spontánne kresliť a maľovať námety zo života
- prezentovať výsledky svojej činnosti

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Kresba a maľba Počet hodín: 18	Vytváranie jednoduchej koláže, dokresľovanie a vlepovanie drobných detailov. Vyjadrenie kontrastu figúry a pozadia. Vyfarbovanie predkreslených tvarov. Rozvíjanie zmyslu pre tvarový a farebný rytmus. Rozlišovanie odtieňov, miešanie a prekrývanie farieb, zapúšťanie farieb. Vytváranie objektov vychádzajúcich z farebných škvŕn a ladenia farieb. Dekoratívne práce vychádzajúce z radenia plošných a líniových prvkov.
Modelovanie a priestorová tvorba Počet hodín: 15	Uplatňovanie získaných poznatkov a výtvarných zručností s využitím rôzneho dostupného výtvarného materiálu. Priestorové hry so stavebnicovými prvkami a hotovými papierovými objektmi.
Výtvarná kultúra Počet hodín: 5	Oboznamovanie sa s umeleckými ilustráciami v detských knihách a časopisoch.
Spolu: 38 hodín	

Proces:

Pri výtvarných činnostiach využívame zmyslové vnímanie, fantáziu a vlastné skúsenosti žiakov. Zoznamujeme ich s bežnými i netradičnými technikami. Vedieme ich k tomu, aby podľa svojich individuálnych schopností zvládli najzákladnejšie zručnosti k vlastnej tvorbe. Výtvarné činnosti a témy prepájame s preberaným učivom v iných predmetoch. Využívame možnosti terapeutického pôsobenia predmetu.

Medzipredmetové vzťahy:

- etická výchova
- vecné učenie
- matematika – geometria
- slovenský jazyk, sloh – opis

Stratégie vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)

- vysvetľovanie, rozhovor
- metódy samostatnej práce
- metóda precvičovania
- zmiešané metódy vyučovania – skupinová práca
- exkurzie
- vychádzky

Učebné zdroje:

Pomôcky: drievko, tuš, voskový pastel, ceruza, krieda, rudka, suchý pastel, temperové farby, voskové farby, akvarelové farby, tempery, štetce, suchý pastel, mastný pastel, hlina, plastelína, modurit, sádra, lepidlo, lak, nožnice, farebný papier, novinový papier, tekutý škrob, lepiaca páska, textil

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	**Zdravotná telesná výchova**
Časový rozsah výučby	3 hodiny týždenne, spolu 114 vyučovacích hodín
Ročník	desiaty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Ciele vyučovacieho predmetu zdravotná telesná výchova pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia sú zamerané na dosiahnutie optimálneho telesného a pohybového rozvoja žiakov, vypestovanie pozitívneho vzťahu k pohybu, cvičeniu a športu v rámci ich možností a schopností.
S rozvíjaním pohybovej aktivity úzko súvisí rozvoj poznávacej činnosti, nakoľko pri pohybových aktivitách pôsobíme aj na rozvoj psychických funkcií – na vnímanie, pozornosť, pamäť, myslenie, fantáziu a reč.
Po určení motorickej a senzomotorickej vývinovej úrovne žiaka sa treba zamerať na utváranie účelových pohybových zručností, kompenzáciu motorických nedostatkov, eliminácia nevhodných motorických prejavov a pohybových stereotypií a tiež na rozvoj komunikačnej schopnosti, s pozitívnym dopadom - okrem rozvoja motoriky a pohybových schopností - aj na jeho percepciu, kognitívne a sociálne funkcie. Na telesnej výchove sa využíva štandardné telocvičné náčinie a náradie a ďalšie vhodné pomôcky. Odporúčaná je lavička, švédska debna, rebriny, trampolína, molitanové podložky, lopty, plastové obruče, kolky, farebná lepiaca páska, farebné fólie a rôzne ďalšie telocvičné náradie.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Zdravotná telesná výchova	3	0	3

Ciele:

– rozvíjať aktívnu hybnosť
– využívať pohybové schopnosti a zručnosti
– posilňovať samostatnosť a rozhodnosť
– odstraňovať mimovoľné pohyby
– utvárať schopnosť chápať a rešpektovať pravidlá hry
– osvojiť si základné pohybové činnosti a priestorovú orientáciu podľa individuálnych predpokladov

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Základné zdravotné cviky Počet hodín: 25	Cvičenia na upevňovanie návykov správneho držania tela, posilňovacie cvičenia na zvýšenie svalového tonusu a sily, na spevnenie kĺbového spojenia, na zväčšenie objemu svalov. Cvičenia s využitím tradičného a netradičného náčinia.
Chôdza Počet hodín: 22	Chôdza po schodoch. Chôdza po naklonenej rovine, zostupovanie z nízkych prekážok bez držania.
Lezenie Počet hodín 14	Lezenie a plazenie medzi prekážkami.
Beh Počet hodín: 20	Beh so zmenami smeru. Beh na krátke vzdialenosti. Využívanie behu pri naháňačkách s jednoduchými pravidlami.
Skoky Počet hodín: 20	Skoky znožmo, preskoky. Skok do diaľky: preskok medzery medzi dvoma žinenkami bez rozbehu, s krátkym rozbehom.
Hádzanie a chytanie Počet hodín: 25	Hod lopty do diaľky, na cieľ. Prihrávky vo dvojiciach. Kop do lopty, nácvik prihrávky. Kolektívne hry s využitím lopty.
Sezónne činnosti Počet hodín: 14	V zimnom období hry na snehu, chôdza po klzkej ploche, kĺzanie na snehu, na ľade, šmýkanie, sánkovanie, bobovanie z mierneho svahu. V jarnom a letnom období turistika. Jazda na bicykli a kolobežke podľa individuálnych možností.
Spolu: 114 hodín	

Proces:

Prostredníctvom pohybových aktivít sa snažíme zmierňovať dôsledky zdravotného postihnutia, uvoľniť napätie, prekonávať únavu a rozvíjať hybnosť žiakov. Snažíme sa žiakov viesť k vnímaniu pocitov pri cvičení. Pomocou motivácie, stimulácie a radosti z hry sa snažíme zvyšovať aktivitu žiakov. Zaraďujeme pohybové činnosti v rytme hudby. Všetky pohybové aktivity vykonávame so zreteľom na individuálne možnosti žiakov.

Medzipredmetové vzťahy:

- formou prierezových tém, napr. témy vyučované v rôznych predmetoch

Stratégie vyučovania:

Vo výchovno vzdelávacom procese je potrebné individuálne pre každého žiaka citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na

jednoduchšie kroky, formu a mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov.

Učebné zdroje:

- odborná literatúra, časopisy, encyklopédie, materiálno – technické a didaktické prostriedky, internet

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.